

Helop

Tajanstvena Zagora

Bribišnica – Avantura Bez Milosti

Anćina Mlinica

Časopis HPK "Sv. Mihovil"

Broj 4

Prosinac 2007

Sadržaj

Vijesti	2
07.07.2007.- 7 Veličanstvenih- Treking Krupom.....	3
Antonija Mihaljević	
Janjčarica 2007.....	5
Sanda Paić	
Uspon Na Poštak I Posjet Izvoru Zrmanje.....	8
Marijo Limov	
Hgss Stanica Šibenik 2007.....	9
Teo Barišić	
Kita U 2007 (Epizoda IV).....	11
Teo Barišić	
Snježni Đir Na Poštak.....	14
Neno Bilušić - Dečko	
Np Krka 2007.....	15
Teo Barišić	
U Punaru U Luci Nakon 20 Godina.....	20
Teo Barišić	
5. Šibenska Speleološka Škola.....	21
Teo Barišić	
Tajanstvena Zagora	22
Blanka Lučić	
Prvi Pa Lisac	23
Marica Mihaljević	
Penjalište Ključica	24
Biokovo.....	25
Mijo Kožić	
Veliki Alan	28
Sanda Paić	
Anćina Mlinica.....	30
Ive Petrović	
Prvo Pa Surdup	33
Helena Babić	
Bribišnica – Avantura Bez Milosti.....	35
Joso Gracin	
Mala Kronologija Našeg Raftinga	39
Joso Gracin	
„Pršić“ Na Dinari	41
Živana Kronja	
Tropski Ugođaj U Skrivenoj Ljepoti Zrmanje.....	43
Joso Gracin	
Baške Oštarije	45
Ivan Mijat	
Ljetni Tečaj Hgss-a	47
Prvi Put Je Najteže	48
Antonija Mihaljević	
Kilimanjaro 2008	50

Vijesti

Preuzeto sa <http://www.sv-mihovil.hr/>

Sve koji imaju vremena, volje, želje i inih unutarnjih pokretača pozivamo 20.12.2007. godine u 18 sati u Gradsku knjižnicu Juraj Šižgorić Šibenik na audio, video i foto prezentaciju HPK Sv. Mihovil o tome što se sve zbivalo u tekućoj godini.

U kafiću Stil na Vanjskom (toplo zahvaljujemo vlasniku Jošku Grubišiću) postavljena je nova izložba fotografija članova HPK Sv. Mihovil.

Kita od 8676m! (03.12.07.)
Topografski je snimljeno tek 46m tlocrtna projekcija kanala pa ukupna duljina Kite sad iznosi 8676m.

Pripreme za Kilimanjara u punom zamahu. Sponzori dobivaju zahvalnost, a članovi ekspedicije cjepljenje i kinin.

Završetkom trećeg dijela X Tečaja speleospašavanja HGSS-a u Jopićevoj

špilji kod Karlovca šibenska je stanica dobila dva nova pripravnika; Antona Vukičevića iz Drniša i Gorana Rnjaka iz Biskupije kod Knina.

U utorak, 17.04.2007. uspješno je završila i 5. jubilara šibenska speleoškola. Ukupno 4 tečajca - dvoje iz PD Promina Drniš - Anton Vukičević i Josip Matić te dvoje iz HPK Sv. Mihovil - Tomislav Bilić i Krešimir Palinić.

Prvi šibenski planinarski vodiči-troje članova HPK Sv. Mihovil: Mate Protega, Jurjana Radaljac i Josjo Gracin. A značkama vodiča društvenih ispita okitili su se Bore Kronja, Živana Kronja, Ante Ercegović, Josip Aras i Nenad Bilušić-Dečko.

Aida Barišić je prva šibenska instruktorka speleologije. Istoga dana Josjo Gracin je položio ispit za zvanje speleologa.

ČASOPIS HRVATSKOG PLANINARSKOG KLUBA SV. MIHOVIL ŠIBENIK

BROJ 4, PROSINAC 2007

IZDAVAČ: HPK SV. MIHOVIL

Josipa Bana Jelačića 28

22000 Šibenik

TEL 098 1677 859

e-mail natasasmolic@net.hr

UREDNIŠTVO

Nataša Gašperov

Josip Aras

TISAK: tiskara "Malenica" Šibenik

Naslovnica: Kanal sa dna najdublje jame Zagore-Golubinka u Kalaševim Dugim njivama
Foto: Josjo Gracin

07.07.2007.- 7 Veličanstvenih- Treking Krupom

Antonija Mihaljević

Sve je bilo u znaku broja 7. Krenuli smo 07.07.2007., nas 7 u 7 sati. Neki govore da 7 donosi sreću, slučajnost ili ne, ne bih znala. Hvatam prve jutarnje zrake sunca ispred kluba, a tada dolaze i ostali. Skupljamo se na Šibenskom mostu i nakon izmjene informacija tko ima kakav fotić i kameru, krećemo za Zaton po Dečka. Tu se ponovo zaustavljamo da bi neki marendali, popili prvu pivu ili žesticu. Svi smo na okupu, nas 7 veličanstvenih: Dok, Dragec, Joso Aras, Antonija, Mijat, Dečko, Joso Gracin. Kasnije nam se pridružuju Mate i Sanda. Brzo smo stigli do kraja asfalta, tj. do prijevoja Medviđa od kojeg kreće beskonačni makadam. Pogled je sezao sve do velebnog Crnopca i kanjona rijeke Krupe i Krnjeze, ujedno i našeg cilja. Nakon poduzetog prašenja makadamom stižemo do sela Kaštel Žegarskog, gdje se

preoblačimo i krećemo. Pakleno je vruće i svi su pomalo čangrizavi zbog toga. Kako Krupa obiluje beskonačnim siparom i šljunčanim nanosima tako ni silazak nije lagan. Razgledali smo okolicu, snimili pokoju fotku i krenuli dolje. U podnožju kanjona proteže se Kudin most od sedrenih blokova, mjestimično uništenih vremenom. Nije bilo hlada pa smo se vratili preko mosta i odložili ruksake ispod velikog stabla. Svi su pronašli idealno mjesto da rashlade svoje piće u rijeci, a i kupali smo se, naravno. Bila je zaista hladna ko mraz, al' dobar je osjećaj okupat' se u tako čistoj vodi koju možeš i piti. Formiramo kolonu i tako jedan za drugim krećemo preko sipara i dolazimo do prve prepreke. Nitko baš ne želi smočiti svoje gojze, ali vodu trebamo prijeći, nema druge. Skrećemo na lijevi pritok Krupe koji je ujedno i ušće

šem dalmatinskom kršu. Dalje nizvodno prolazimo pokraj Paninog buka nakon kojeg slijedi niz brzaka. U tom dijelu smo većinom bili u vodi, hladno, hladno!!! U blizini Dragičević buka, zadnjeg velikog slapa na Krupi, prelazimo preko sedrenog praga i dolazimo do izvora pitke vode gdje punimo boce i šalimo se kako bi bilo unovčiti taj izvor. Još smo bili u kanjonu i sunce je obasjavalo samo vrhove okolnih stijena pa smo za-

Krnjeze u Krpu. Okružuju nas ljepota i mir koju ljudska ruka još nije poremetila. Ulazimo u spilju u kojoj izvire Krnjeza ispod Krnjske glave (408 m). Oduševljeni njenim izgledom i sigama na ulazu izlazimo na podnevno sunce i vraćamo se istim putem. Dragec je tu, na žalost, ozlijedio nogu pa su se on i Dok morali vratiti, a mi smo nastavili nizvodno. Ponovo prolazimo pokraj Kudinog mosta prije kojeg se prostire Deveterac- sedrene kaskade koje završavaju 13 m visokim slapom. Tko bi rekao da tako nešto postoji u na-

ključili da još imamo dovoljno vremena samo za povratak. Stižemo do Sastavaka gdje se Krupa ulijeva u Zrmanju, penjemo se na vrh kanjona te još jednom dobro promotrimo tu sad već usnulu ljepoticu. Umorni i napola suhi stižemo do auta gdje nas Dok i Dragec čekaju s hladnim pićem, a ja se već potihom sebi veselim povratku Zrmanji.

Janjčarica 2007.

Sanda Paić

22. lipnja, petak, Dan antifašističke borbe, 25. lipnja, ponedjeljak, Dan državnosti, a između toga subota i nedjelja!!! 4 slobodna dana, trebalo bi to iskoristiti i pobjeći negdje u planinu, pobjeći od ovih vrućih 37°C!!! I tako smo se, predvođeni Borom, nas devetero našli na Janjčarici u petak oko 12h. Brzo „snimanje“ terena i već se dižu šatori. A onda dovlačimo kuhalo i lonce, daskе, zdjele, nožеve, a tu je i junetina za juhu, kapula, mrkva, krumpir...sve ono bez čega se, naravno, ne može u planini (!?!). Dok juha lagano kuha, većina grupe spremna je za penjanje na Bjelolasicu. A na vrhu, na 1534m, čeka nas iznenađenje, olujno jako jugo obara nas s nogu, te se na brzinu fotografiramo i bježimo prema planinarskom skloništu „Jakob Mihelčić“ na 1460m. I tu se

upisujemo, udaramo pečate i laganim korakom krećemo „kući“, gdje nas čeka topla juha. Večer nam uz gitaru uveseljavaju Bore i Dečko, ali pjesma kratko traje jer osjećamo umor, te se malo po malo zatvaramo u svoje šatore. Jedino naš Nuncij Mate želi osjetiti dašak ljeta pa se s karimatom smješta u sklonište.

Budimo se s prvim zrakama sunca i nalazimo Matu, na travi pored šatora, kamo je pobjegao od puhova. Na brzinu raspripremamo šatore jer se taj dan slavi deseta godišnjica MPP-a (Mrkopaljski planinarski put) i u planinarskoj kući očekuju oko 100 planinara iz svih krajeva Hrvatske. Ne volimo gužvu, a želimo Samarske stijene (i sjevernu i južnu skupinu) obići u jednom danu. Svih devetero, složni kao jedan, penjemo se na vrh Samarskih stijena (1302m). Sjevernu skupinu obilazimo svi zajedno, penjući se na vrhove: Stepenice, Piramida, Veliki kanjon, Dvorac, Južni vrh, Amfiteatar. Pamtimo i imena dolina kroz koje prolazimo: Mrkopaljska dolina, Dolina šumskih vila, Dolina faraona, Dolina suza, Dolina mira. Mate nas upozorava da do mraka nećemo uspjeti prijeći cijeli MPP pa se brzo dijelimo u dvije grupe. Jedna grupa odlazi u Ratkovo sklonište (1184m), odakle se vraća na Janjča-

ricu. Manja grupa, nas četvero hrabrih (čitaj: upornih) kreće na Južnu skupinu. Gonjeni našim Nuncijem stazu predviđenu za 6h prelazimo za manje od 3 i po sata hoda, uz sva zaustavljanja i upisivanja na vrhovima. Na Janjčaricu se vraćamo u 16h, a ja se i sad pitam nije li malo pretjerano za taj put odrediti 2 dana hoda? Večer nam donosi opuštanje i smijeh uz gitaru. Uz vatru su se okupili: naš Nuncij Mate, Čajna majka Sanda, Don brat Ante i Don brat Bore, Ministrant Joso, Časne Živana, Juki i Antonija, a tu je naravno i naš Dečko.

Krećemo na spavanje nešto kasnije ni ne sluteći da nam noć donosi novo uzbuđenje. Privučeni hranom dolaze nam u posjet puhovi. Čini se da ih ima na stotine, posvuda su, po travi, oko šatora, na krovu doma, u oluku, na granama... Trče uokolo i ispuštaju neke čudne zvukove, kao da pušu (valjda su po tome i dobili ime).

Treći dan našeg odmora osvanuo je sunčan i ugodno prohladan. Jutros nam se ne žuri pa na miru doručkujemo uz kavu i čaj. Oko 9h krećemo Vihoraškim planinarskim putem koji se djelomično podudara s Kapelskim pl. putem, a prolazi između Bijelih i Samarskih stijena. VPP počinje obilježenom planinarskom stazom kroz šumu i vodi na vrh Bijelih stijena (1335m). Većina puta je penjanje i spuštanje po stijenama, a na nekim je dijelovima put osiguran čeličnim užetom, klinovima, a nailazimo i na čelične stepenice (Ljuska). Premda i Bijele i Samarske stijene spadaju u strogi rezervat prirode, meni su Bijele makar za nijansu ljepše i atraktivnije. Sretni, opušteni i pomalo umorni nakon 5 sati hoda vraćamo se u logor na Janjčarici. Tu nas čeka Mijo koji je stigao motorom iz Šibenika. Suvozač mu je ruksak, a u njemu

šator i krevet na napuhavanje. Da ne povjeruš! A Mijo? Uvijek dobre volje i raspoložen! Da ga nema, trebalo bi ga izmisliti! S prvim sumrakom iz Begova Razdolja vraćaju se Bore i Dečko nasmijani i oduševljeni šetnjom. Usta su im puna VEEELIKIH priča o predivnom Razdolju gdje su ih odmah prepoznali kao Dalmatince i gdje su vidjeli BRAĆU HARE-KRIŠNA. Putem su vidjeli ME...ME...MEDVIDA i 3 MEDVIDIĆA (nije im bilo lako), vidjeli su i dva ZE...ZE...ZEKANA i jednog VEEELIKOG SRNDAĆA. A vidjeli su i VEEELIKU MUJSU (!). Svakako su bili dobro raspoloženi i sretni. Po noći su puhovi trčali oko Matinog šatora, a pored moga su „škrabali“ po daskama,

a Dečko i Bore su se hihotali iz svojih šatora. Zašto, saznali smo tek ujutro. Njih dvojica pametnih stavili su „gnjate“ od maništre i fažola oko Matinog šatora i na daske pored moga! Još jedna od gluposti po kojima se izlet pamti!

Eto i Dana državnosti, našeg zadnjeg dana odmora. Polako se okupljamo, doručkujemo, odugovlačimo..., samo

da bi što kasnije krenuli sa spremanjem. A kad spremimo sve te šatore, vreće, podloške pa mnogobrojne vrećice složimo u dva ruk-saka (zašto ne ponijeti dva kad je auto blizu?), ustanovimo da sve ne može stati u auto! Kao da imamo više stvari nego kad smo dolazili! Između vrećica i torba uvlačimo noge i ruke, nema mnogo mjesta, ali što je tu je! Spuštamo se prema Kolovarskim stijenama i odlazimo do Viništa, gdje je jedna kuća u selu uređena i pretvorena u planinarsku kuću. Međutim, spuštanje s Janjčarice s 1239m i 15°C do Viništa na 300m i 37°C po krivudavom putu punom zavoja izazvalo je kod

većine mučninu i glavobolju. Zato smo odustali od daljnijeg penjanja i spustili se do mora. Tu smo se okupali u prevrućem moru, a zatim sjeli u pregrijani auto i po paklenoj vrućini stigli u Šibenik u ranim popodnevnim satima. Lijepo je bilo na Janjčarici!

Uspón Na Pošták I Posjet Izvoru Zrmanje

Marijo Limov

Subota, prekrasan sunčan dan kao stvoren za ovakav izlet. Nakon sat vremena vožnje kombijem iz Šibenika stali smo u Kninu, već tradicionalnoj postaji za kavu i mareнду, a zatim potpuno spremni za akciju, pravac Pošták. Nakon nekog vremena pred nama se ukazala planina u svojoj ljepoti (onoj kad nema snijega). Nakon prelaska željezničke pruge Knin – Gračac skrenuli smo desno makadamom i uz brdo prema Poštaku, snijega ni za lijek, pravo proljeće. Ubrzo stajemo i pripremamo se za uspon, bolje rečeno, ostavljamo suvišne stvari kao gamaše, dereze, cepine i sve ostalo neophodno za snijeg i led jer uviđamo da je pred nama proljetna šetnjica po zelenim proplancima. Uspón je poprilično strm, ali i relativno kratak tako da se do vrha nitko nije previše umorio. Na vrhu se fotografiralo sa svom mogućom tehnikom koja ne bi ostavila ravnodušnicima ni Japance. Potom su se vadili GPS-ovi i izmjerilo se sve uzduž i poprijeko. Pitam se samo s čime ćemo na taj vrh za još 10 godina, što li će se još sve izmisliti? Nešto snijega i veličanstven pogled na Dalmaciju, Liku i Bosnu. Ne prejak, ali neugodan vjetar dodatno nam je otvorio apetit pa smo dobro marendali u zaklonu ispod vrha. Ja sam još napravio đir do susjednog vrha 50-tak metara dalje, koji je čak i nešto viši i na kojem sam u snijegu vidio tragove zeca, što je krunski dokaz da i među zečevima po-

stoje planinari. Na povratku smo se još malo divili kamenim obeliscima, a posebno jednom koji prkosi zakonima fizike i zdravog razuma. Nakon što smo se ukrcali u kombi zaključili smo da imamo još dovoljno vremena da posjetimo i izvor Zrmanje podno planine na kojoj smo bili i nakon kraćeg truckanja kombijem stižemo u duboki kanjon i mjesto Zrmanja s malo raštrkanih kuća u prekrasnom ambijentu. Tu ostavljamo kombi i nakon kraće šetnje livadama uz rijeku stižemo do mjesta gdje izvire Zrmanja podno visokih i strmih litica. Osvrćemo se u čudu pokušavajući odgonetnuti od kud izlazi sva ta silna voda, pravo čudo, iza mene suho, a ispred rijeka, kao da se stvara iz ničega. Tolika silna voda i znatan umni napor u shvaćanju tog misterija rezultirao je nečim posve neočekivanim: ponovnim razbuktavanjem apetita i drugom obilnom marendom, ali budući da ovo nije gurmanski vodič, neću o tome detaljnije pisati. Uglavnom, siti i zadovoljni u svakom pogledu krenuli smo i sretno stigli domu svom.

Hgss Stanica Šibenik 2007

Teo Barišić

Srećom po nas početak godine bio je prilično miran. Kako nije bilo snijega nigdje u Hrvatskoj nije bilo ni zimskog tečaja GSS-a, pa smo se mogli mirno posvetiti uobičajenom hobiju; planinarenju i špiljarenju. Prvi poziv na akciju uslijedio je usred održavanja speleološke škole. Iz centra „112“ je dojavljeno da se jedan planinar iz Hrvatske izgubio na Dinari i krenuo negdje prema Bosni. Krenule su tri ekipe s raznih strana prema Dinari i onda nam je Perica Šimić javio da je planinar uspio pronaći put prema Brezovcu. Već u travnju i svibnju dnevnicca se zgusnula. Uslijedile su pripreme za ljetni tečaj na Ravnome Dabru, a onda i ljetni tečaj HGSS na Mosoru koji je pohađalo čak 8 pripadnika šibenske stanice. Vježbalo se oko stanice, a tri pripadnika su „dala ruku“ Zadranima u gužvi oko NATO civilne vježbe IDASSA. Na državnoj vježbi speleospašavanja u 300m dubokom Rašporu ponovo je iz Šibenika bilo najviše dalmatinskih sudionika vježbe. Uslijedilo je pakleno ljeto s akcijama traganja u našoj i obje okolne županije, oko gradskih naselja i po vrletima Kamešnice i Crnopca, čak se gasio požar u kanjonu Paklenice, a onda nas je dopala i najgora i najtužnija dužnost prebacivanja stradalih kolega vatrogasaca sa Kornata. U 19,00 sati navečer 15 spašavatelja okupljeni u prostorijama stanice žele poći na Kornat i tek iza 24,00 stiže dojava da se traga za još jednim i nalog za pokret. U 02,30 na policijskom brodu stiže nam vijest da nema više nade i da je i zadnji pronađen. Grozotu prizora koji nas je čekao drugi dan nećemo nikada zaboraviti. U povratku na velikom brodu HRM ljetni pljusak spirao je s nas miris prašine i gareži. Priroda se pobrinula oraspoložiti nas vatrometom sjajnog sunčevog svjetla, igrom padajuće vode i naposljetku prekrasnom dugom da nam ulije nadu u bolje sutra. Krajem ljeta stišale su se akcije. Dva nova pripravnika: Vjetar koji je ove godine prešao dubinu od 1000m u jami Velebiti i Anton krenuli su na svoj prvi osnovni tečaj GSS-a, speleospašavanje i s uspjehom ga završili. U aktivni sastav je ušla Blanka Lučić iz Vodica, a Jurjana se radi skorašnjih obiteljskih obveza povukla u pričuvni sastav. T. Barišić je položio ispit za spašavatelja, a u stanicu je stiglo i prvo vozilo. 12 godina star, u MUP-u islužen Landrover dobio je svečano ruho i postao naš novi „duh“ koji će nas pratiti u danima koji slijede. Ove godine je naša županija iskazala dobar sluh za naše potrebe i zajedno s gradom Šibenikom poduprla našu aktivnost. Trenutno se vrše dogovori s jedinicama lokalne samouprave u drugim gradovima i općinama kako bi se osigurao stabilni izvor financiranja i održavanja spremnosti šibenske stanice za odgovor na sve pozive u akciju. Pripadnici stanice su se ovih dana pridružili službi „112“ u edukaciji prvašića o značaju centra 112, a u tijeku su i pripreme za pohađanje tečaja BTLS (Basic Trauma Life Support) u Zadru.

10-16.10.2006.	Potražna akcija za nestalom ženskom osobom u okolici Drniša	Mate Protega, Tomislav Jerković, Mladen Matetić, Branko Tetlo, Mladen Vranjić, Joso Gracin, Josip Aras, Stjepan Škrln, Jurjana Radaljic, Ivica Ninić, Teo Barišić
28.10.2006.	Seminar o osnovama speleospašavanja i samospašavanja – kanjon Čikole	Aida Barišić, Joso Gracin, Teo Barišić, Stjepan Škrln, Mladen Vranjić, Mate Protega, Tomislav Jerković, Jurjana Radaljic
19.11.2006.	Novosti u speleospašavanju i speleospašavanju - Kamanje	Aida Barišić, Teo Barišić, Jurjana Radaljic, Stjepan Škrln, Božidar Branica
01.12.2006.	Ispomoć građevinskoj tvrtci iz Šibenika u postavljanju reflektora u HE Obrovac	Ante Ercegović, Stjepan Škrln
02/03.12.2006.	Zbor spašavatelja - Mosor	Aida Barišić, Teo Barišić
06.03.-17.04.2007.	Instruktoraza na 5.šibenskoj speleološkoj školi	Aida&Teo Barišić, T.Jerković, M.Matetić, A.Kučić, J.Radaljic, A.Ercegović, D.Bačić, J.Gracin
11.03.2007.	Potruga za zalutalim planinarom na području Dinare - obustavljeno	Ante Ercegović, Mate Protega, Mladen Vranjić, Teo Barišić, Andrijan Kučić, Jurjana Radaljic
24.04.2007.	Vježba HGSS Stanice Šibenik – kod sjedišta	A.Kučić, M.Protega, T.Barišić, M.Matetić, D.Bačić, A.Barišić,
27-30.04.2007	Osnovni alpinistički tečaj – Baške Oštarije	Mate Protega, Darko Bačić, I.Mijat, Joso Gracin, Ante Ercegović
05-12.05.2007.	Ljetni tečaj HGSS - Mosor	A.Barišić, A.Ercegović, M.Protega, S.Škrln, J.Gracin, D.Bačić, I.Mijat, T.Jerković
21-23.05.2007.	NATO vježba, IDASSA – 2007, Zadar	A.Ercegović, D.Bačić, T.Barišić
15-17.06.2007.	Državna vježba speleospašavanja Rašpor	A&T.Barišić, I.Ninić
Siječanj-lipanj 2007	Učešće u istraživanju Kite Gaćešine	A&T.Barišić, I.Mijat, G.Rnjak
19.07.2007.	Potruga za nestalim djetetom u uvali Galešnica kod Grebašnice - otkazano	T.Barišić, M.Protega, A.Kučić, S.Škrln
28-29.07. 2007	Dežurstvo u Paklenici – gašenje požara na području V.Rujna	S.Škrln, J.Gracin, A.Ercegović, I.Ninić, I.Mijat
31.07.2007.	Akcija spašavanja turista na otoku Pagu otkazano	M. Protega, T.Barišić, G.Rnjak, T.Jerković, M.Matetić, A.Vukičević, S.Škrln
04.08.2007.	Osiguranje tradicionalnog 10. planinarskog pohoda na Dinaru	T.Barišić, J.Gracin, S.Škrln, M.Protega, A.Vukičević, T.Jerković, I.Mijat, I.Ninić, M.Matetić, A.Ercegović, B.Tetlo, J.Aras, G.Gabrić
11.08.2007.	Poražna akcija za nestalom osobom Bilice	T.Barišić, A.Ercegović, J.Aras
11/12.08.2007.	Potražna akcija na području Kamešnice	I.Mijat, I.Ninić, A.Vukičević
14-15.08.2007	Potražna akcija za nestalom osobom - Crnopac	T&A.Barišić, B.Tetlo, A.Vukičević, T.Jerković, M.Matetić, M.Protega, A.Ercegović
25.08.2007.	Spašavanje koze sa rubova sedrene barijere u NP Krka	Joso Gracin, Stjepan Škrln
30/31.08.2007.	Potražna akcija i izvlačenje tijela vatrogasaca stradalih u požaru na o.Kornatu	A&T.Barišić, M.Protega, A.Ercegović, S.Škrln, J.Gracin, A.Vukičević, T.Jerković, M.Matetić, I.Mijat, I.Ninić, G.Rnjak, D.Bačić
15-16.09.2007.	Instruktorski seminar KS HGSS - Sljeme	T.Barišić
18.09.2007.	Potražna akcija za muškom osobom u Danilo Birnju	A.Ercegović, M.Protega, S.Škrln, D.Bačić
27.09.2007.	Potražna akcija za muškom osobom u Širokama, Burnji Primošten	M.Protega, A.Vukičević, J.Gracin, T.Barišić, T.Jerković, M.Matetić, I.Ninić
06.10.2007	Polaganje ispita za gorskog spašavatelja	T.Barišić
Listopad-studenj,2007	Tečaj speleospašavanja HGSS	A.Vukičević, G.Rnjak, T.Barišić
Listopad-studenj,2007	Predavanja po osnovnim školama o centru „112“ – nositelj DU ZS	T.Barišić, A.Ercegović, S.Škrln, T.Jerković, M.Protega, I.Ninić

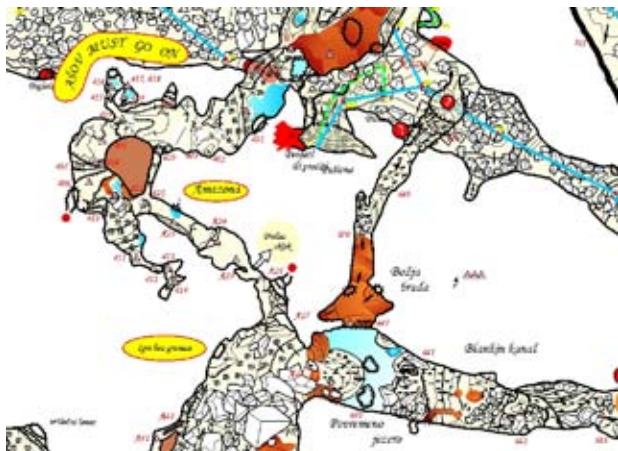
Kita U 2007 (Epizoda IV)

Teo Barišić

Uvodna riječ

U prethodnim brojevima Helopa objavljivi su članci o istraživanju jame Kita Gaćešina na južnom Velebitu koju su 2004-te pronašli speleolozi iz SO HPK Sveti Mihovil te je u prve dvije godine samostalno istražili do duljine od 2km i dubine od 423m. Istraživanja su nastavljena i u naredne dvije godine s tim da su se šibenskim speleolozima pridružili prijatelji iz drugih speleoloških udruga u Hrvatskoj, ponajprije zagrebačkog Velebita i splitskog Mosora, ali i drugih iz Zagreba, Rijeke, Karlovca, Kastva, Zadra, Brača i Omiša. Zaključno s listopadom 2007. speleolozi Sv. Mihovila su u 23 istraživačke akcije u jami boravili više od 60 dana (i noći) pri čemu je u jami istovremeno bilo najmanje dvoje, a najviše devet šibenskih speleologa. 2006. su se u istraživanje jame i okolice uključili i drniški speleolozi iz SO PD Promina koji su u 5 dosadašnjih šibenskih škola stekli znanja i vještine za rad u ovako zahtjevnom objektu. Speleolozi SO HPK Sv.Mihovil i danas vode ovo zahtjevno istraživanje, kabinetski obrađuju podatke dobivene mjerenjima u jami. Rezultat je treća jama po duljini u Hrvatskoj, nekakva speleološka bronza u toj kategoriji i to bronza koja traje dok netko ne nađe i ne istraži nešto veće, no bronza se može pretvoriti i u srebro i u zlato, ako se nastavi ovim tempom. Iz prolaznog izvješća o istraživanju jame u 2007. najbolje se vidi da je to moguće i da u tome treba ustrajati i dalje.

Posebna zahvala na materijalnoj pomoći: HGSS Stanici Šibenik, HGSS Stanici Zadar, SO PD Paklenica Zadar, SO PDS Velebit, SO PD Mosor, SO Željezničar, Caffè bar Still, NP Krka.

Zahvaljujući ekstremno visokim zimskim temperaturama u sezoni 2006/2007 u jami Kiti Gaćešini istraživalo se tijekom cijele zime. Krajem 2006. jama Kita Gaćešina je dosegla duljinu od 6056m dok je dubina ostala ista odnosno -465m. Veći dio tehnike (užeta, pločice) je povučen na gornju etažu gdje je na dubini od oko 120m uređen bivač za desetak speleologa. Sva istraživanja u 2007. su vršena na način da se prvog dana popodne ili predvečer (obično petak) ušlo te zaštićeno od atmosferalija, prespavalo u ovom bivku, da bi se slijedećeg ili više dana napredovalo u nove kanale. Zadnjeg dana bi

se samo izlazilo iz objekta. Ovim načinom je povećana sigurnost istraživanja jer nije prelažena granica od 15-tak sati neprekidne aktivnosti tako da su sudionici istraživanja uvijek imali rezervu vremena za pomoć u slučaju pojave nepredviđenih okolnosti. Ranim izlaskom zadnjeg dana izbjeglo se čekanje pod izlaznom vertikalom, našlo se vremena za pranje opreme, a vozači osobnih automobila su bili odmorni za siguran povratak kućama. U prilog povećanju sigurnosti ide i činjenica da u jami boravi sve više sudionika s

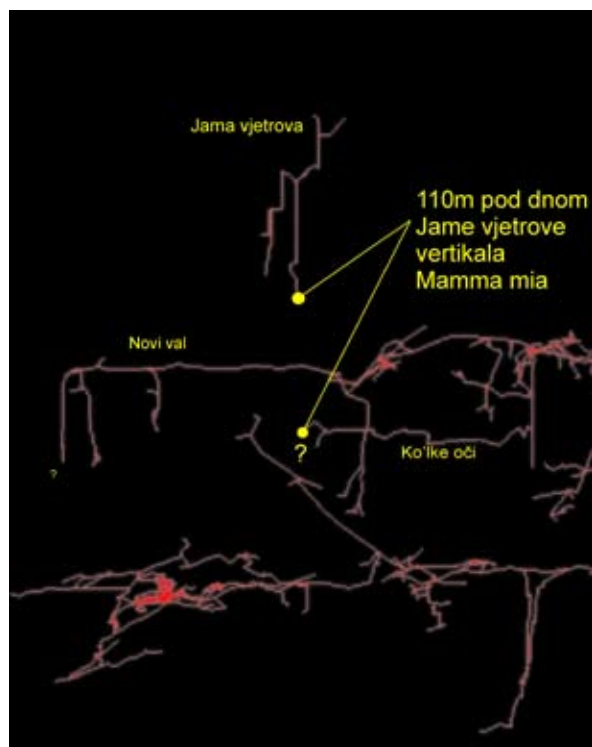
manje speleološkog staža odnosno tek završeni „školarci“ sa speleoloških škola tako da objekt ima izraziti značaj u razvoju speleoloških kadrova. Upravo sa svrhom prevladavanja incidentnih situacija (premor, fizička nepripremljenost, manje ozljede) je ulazna vertikala jame opremljena trostrukim samopodesivim i dvostrukim abseil sidrištima umjesto klasičnim jednostrukim kako bi se moglo lako prepenjati preko osobe koja je zapela u penjanju i sa sigurnog sidrišta joj pomoći dodatnim užetom sistemom protuutega.

Kronologija istraživanja

	datum	Sudionici istraživanja	mjesto	ново	ukupno
1.	12-14.01.	A&T Barišić, Ivan Mijat i Darko Bačić iz Sv. Mihovila, Slaven Nižetić iz Profunde Marin Glušević i Vedrana Jerat-Miloš iz Mosora i Velebit - Ana i Darko Bakšić, Maja Dasović, Matija Čepelak, Dalibor Paar, Marijan Sutlović i Predrag Štrbac.	Perzijska ljubav, Gracija, Olovne čizme, Hijeroglifni kutak, Upitničak	438m	6494m
2.	2-4-03.	Aida&Teo Barišić i Blanka Lučić – sv. Mihovil, Ana&Darko Bakšić, Luka Mudronja i Josip Petričević - Velebit i Marin Glušević i Tonči Gačina Mosor	Ko te ima taj te nema, Hohenberg, Babuške, Makrame, Stari šišmiš, Čmarni ubrušiči	388m	6882m
3.	20-22.04.	sv. Mhovil; Aida i Teo Barišić, Blanka Lučić i Ivan Mijat Mosor; Marin Glušević i Krešimir Prskalo	Prolaz miša od Božidara, Četrivode, Korizmeni kanal, Splitski akvarel, Vodopišalo, PMS	239m	7121m
4.	25-27.05.	Aida & Teo Barišić (SO Sv.Mihovil), Marin Glušević, Goran Rnjak (SO Mosor), Anton Vukičević (SO Promina), Nikolina Marić, Željko Marunčić-Bospor (SO Imber)	Pukni me (laserom), Dinamični kanal, Brabonjci,	231m	7352m
5.	6-9.06.	A&T.Barišić, Blanka Lučić (SO SvM), Anton Vukičević (SO Promina), Goran Rnjak, Marin Glušević, Pero Antunović (SOM), Filip Filipović, Ena Vrbek, Matija Čepelak, Marta Malenica, Petra Kutleša i Tea Budinjaš (SOV), Igor Jelinić (SOD) i Natalija Andačić (SO Liburnija), Davor Cvitančić (Profundo)	Novi val, Grimasnica, Nemam pojma,Superman	639m	7991m
6.	21-24.06.	Darko & Ana Bakšić, Slaven Boban, Dalibor Paar, Maninko Malenica, Sanja Rukavina Tomica Matišić (SOV), Marin Lukas i Joško ? (SOŽ), Aida &Teo Barišić, Blanka Lučić, Andrijan Kučić (SO SvM) i Goran Rnjak (SOM)	E Šerihija, Vel'ke oči, Karfijuuli, Mamma mia, Živo blatoo, Zločin i kazna, Labude jezero	559m	8550m
7.	19-21.10.	Marin Glušević. Goran Rnjak SOM	El Kitapena	80m	8630m

Od siječnja do listopada 2007 u jami Kita Gaćešina, u 7 istraživačkih akcija ukupno je istraženo 2574m tlocrtne projekcije novih kanala čime je

objekat dosegao duljinu 8630m i postao treći po duljini u Hrvatskoj. Za razliku od prethodne godine kad je u 9 istraživačkih akcija istraženo 4033m u ovoj godini je u objektu boravio manji broj sudionika istraživanja, a ona su unatoč tome što su vršena na manjoj dubini okarakterizirana većim brojem tehničkih penjanja, prečenja i spuštanja u vertikale. Stvarna duljina kanala jame iznosi 10848m, dok je za izradu poligona „utrošeno“ 12815m i 1423 mjerne točke. SO PDS Velebit je u proljeće u dva navrata u jami Munižabi organizirao ponovo snimanje nekih „starijih“ kanala kako bi se dobila poligonska mreža. Slaganjem poligona D. Bakšić je izračunao „novu“ duljinu jame Munižabe (5993m). Iz starog nacrta je izvučen poligonski vlak jame Burinke te je iz istoga vidljivo da je ona duga cca 520m što je više od dosadašnjeg podataka u raznoj literaturi (325m). Usporedbom ova tri objekta po volumenu vidljivo je da su i Munižaba i Burinka posebice radi velikih ulaznih dvorana volumenom veće od Kite Gaćešine.

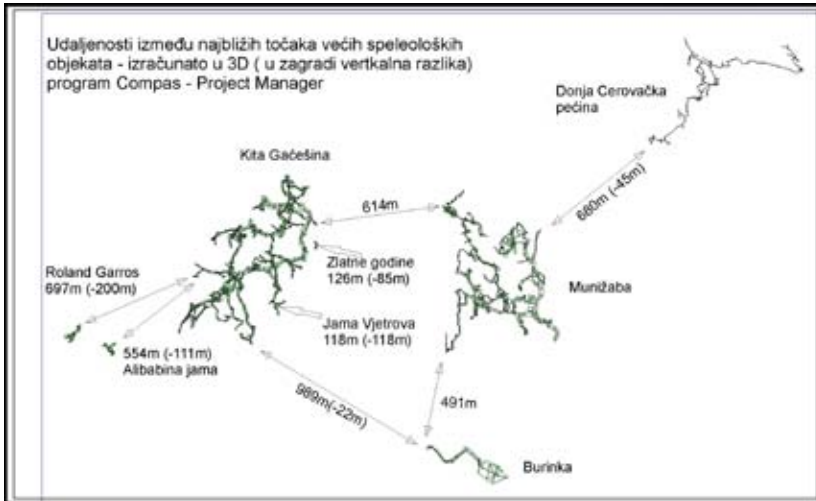
jama	Munižaba	Burinka	Kita Gaćešina
Volumen u m ³	1.786.466	1.128.403	838.470

Istraživanje jame Kite Gaćešine u 2007-moj godini pokazuje da se tempo pronalaska novih kanala u špilji nije smanjio, već je isti više ovisan o broju i satima rada iskusnih

speleoloških timova u objektu, kao i o broju speleologa koji dobro poznaju jamu te mogu voditi takve timove. Jednako je važna kabinetska obrada podataka, a posljednje aktivnosti koje su poduzete u tom smjeru stvorile su dobru osnovu što je svim speleolozima prava motivacija za nastavak napornog terenskog rada. U postojeću osno-

vu će se integrirati podaci o ranijim i novijim istraživanjima (Jama malaksalih speleologa – SOŽ, 2007), a brzinu će naravno odrediti njihova važnost, dobra volja istraživača, slobodno vrijeme i entuzijazam.

N.Bočić (SDK) je za PP Velebit poduzeo novo topografsko snimanje Cerovačkih špilja. Izradom poligona za ove kao i za druge veće objekte u blizini, njihovim povezivanjem u zajednički projekt lako je izmjeriti približnu udaljenost između najbližih točaka pojedinih objekata, uočiti njihov međusobni odnos iz raznih perspektiva te usmjeriti istraživanje na određena perspektivna područja. Trenutno najbliža dva objekta su jama Kita Gaćešina i jama Vjetrova gdje je dno jame Vjetrove točno 118m iznad jednog visokog kamina u KG. Povezivanjem ova dva objekta dobio bi se jamski sustav s vertikalnom razlikom od 535m.

Snježni Đir Na Poštak

Neno Bilušić - Dečko

Dočekali smo malo jače zahlađenje, a s njim i snijeg i u nama bliskoj unutrašnjosti. Odlučili smo otići na planinu Poštak koja se smjestila na tromeđi Like, Bosne i Dalmacije. Krenuli smo iz Šibenika i to uglavnom stara ekipa: Ante, Tome, Antonija (Antulica), Marica, Joka, Dok, Zora, i moja malenkost. Odlučili smo se, ako nas posluže vremenski uvjeti, popeti na vrh Poštaka visok 1425 m. Od opreme uzeli smo sve za snježne uvjete: dereze, gamaše, cepine, zamke, karabinere, alpinističke konope i dr. Krenuli smo od željezničke postaje Otrić. Vrijeme je bilo hladno s dosta vjetera, snijega i magle. Pogledali smo prema gore. Po takvom vremenu bit će pravi uspijeh ako dođemo i do pola puta, a kamoli do vrha. Ipak rekli smo: „ Idemo pa što bude jer mi smo stari

Blazijusi koji ne znaju za uzmak i strah“. Na usponu nam je vjetar šibao lice poput koprive i stvarao led na obrvama. Najgori su bili debeli nanosi novog snijega. Propadaš kao u živo blato. Oko nas velika magla, voda se pretvara u led, a nos curi kao pokvareni bojler. S teškim koracima kroz dubok snijeg došli smo do nekih stijena. Jedan kamen je ličio na veliku gljivu. U zaklonu ispod stijene nešto smo pojeli i odmorili se. Krenuli smo dalje, još sat vremena do vrha. Vjetar, magla, snježni nanosi i strmi uspon na kojem smo morali i cepine koristiti, ali uzmaka nije bilo. Uz dosta napora došli smo na vrh, ostali trenutak-dva pa odmah na-

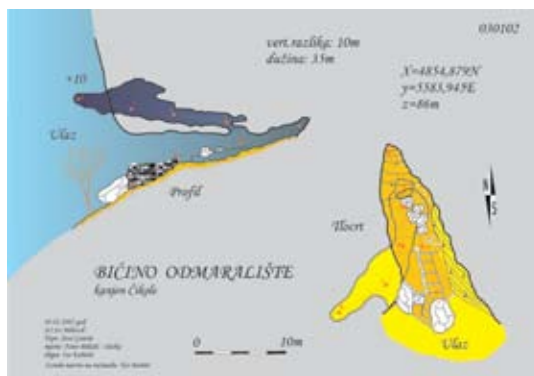
zad jer noć je stizala. Sve je dobro prošlo, bili smo na vrhu i vratili se sretno. U Drnišu platila je hladna piva.

Np Krka 2007

Nastavak preliminarnih istraživanja speleoloških pojava

Teo Barišić

U sklopu Projekta NP Krka tijekom 2006/2007-me je nastavljeno s preliminarnim speleološkim istraživanjima područja NP Krka koje je obuhvatilo ne samo traganje za novim terenski neobrađenim objektima već i utvrđivanje koordinata i topografsko snimanje poznatih speleoloških objekata za koje ne postoji topografski nacrt i što je posebice važno, izradu digitalnih nacrt velikih speleoloških objekata Miljacke I i Miljacke I i V kako bi se stvorila dobra osnova za izradu Vodiča po speleološkim pojavama parka.

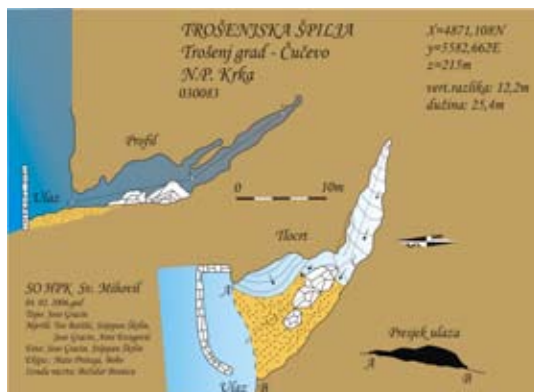

Već u pripremi samog projekta, a sukladno ranijem dogovoru speleolozi SO HPK Sveti Mihovil iz Šibenika započeli su sa speleološkim istraživanjem desne obale Čikole pod Ključem (Miljevci) s namjerom da pregledaju visoke i strmu stijenu u kojoj je pri vrhu vidljiv veliki špiljski otvor. Otvoru s prišlo s gornje strane od ruba kanjona

te se užetima spustilo do špilje za koju se ustanovilo da je male duljine (25m). Odmah pokraj nje je pronađen i jamski ulaz te je istražena jama dubine 17 i duljine 15m.

Osim stijene sa Crvenom pećinom pregledavan je i sam kanjon rijeke Čikole u dijelu između novog mosta i uređenog penjališta pod Ključicom. Pronađeno je nekoliko otvora, a

topografski je snimljena špilja Bićino odmaralište. Radi se o špilji s dvije razine za koju su nam mještani okolnih sela ispričali da je služila kao sklonište u Domovinskom ratu. U špilji se nalazi nekoliko komada namještaja izrađenog od drvenog materijala nanesenog rijekom i vidljivo je da u njoj i danas povremeno boravi netko od mještana okolnih sela. Primjećeno je da navedenu špilju posjećuju i rijetki posjetitelji NP Krka koji prolaze kanjonom rijeke Čikole. U strmim liticama kanjona su zamjećeno je još nekoliko potencijalnih ulaza u speleološke objekte ali će za njihovo istraživanje zbog teškog prilaza biti potrebno puno više vremena.

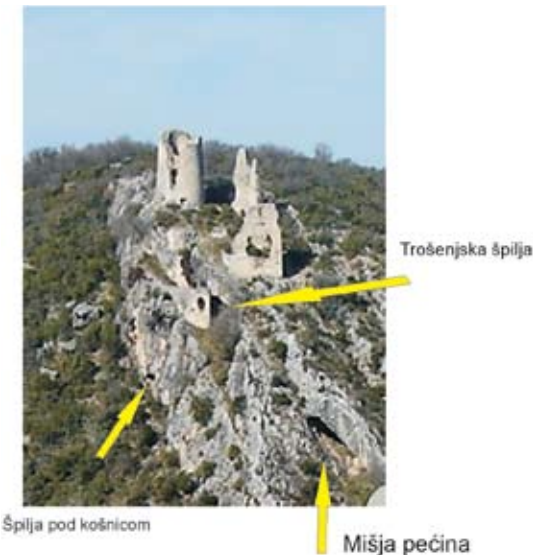

Drugo mjesto na kojem je vršeno speleološko istraživanje nalazi se u stijeni pod ruševinama grada Trošenja. Sa suprotne strane kanjona vidljivi su veliki otvori te se prišlo pregledu stijene pod Trošenjem. Topografski je snimljena Mišja špilja (označena na topografskim kartama) duljine 22m čiji je ulazni otvor i najmarkantniji gledano s druge strane kanjona od strane Nećvena.

Osim nje topografski je snimljena i manja Špilja s košnicom duljine 5m koja nema neki posebni značaj no obrađena je jer je i njen otvor vidljiv s druge strane kanjona. U njezinoj bližoj okolini pronađeno je više prirodnih i umjetnih košnica koje izrađuju mještani iz okolice..

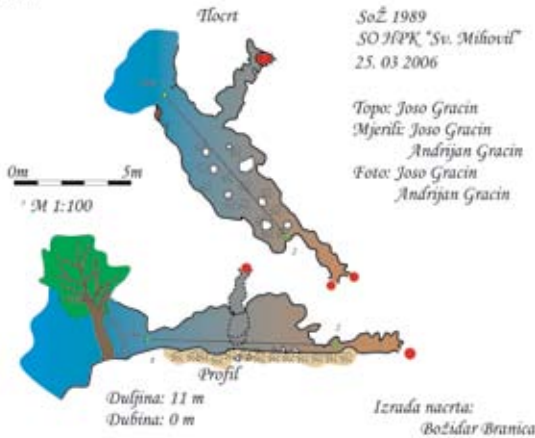
Tijekom istraživanja je topografski snimljena i Trošenjska špilja duljine 25m koja se nalazi unutar zidina samog grada. S obzirom da je njen ulaz opasan visokim zidom ista je mogla poslužiti kao idealan smještaj za zarobljenike ili čuvanje stoke, a u njoj je moguć nalaz i starijih ostataka od nastanka samog grada

U blizini navedenih objekata je na topografskoj karti ucrtan još jedan objekt - Čosina pećina Špilja je jednostavne morfologije, duljine 15m i stjenovitog tla u kojem se nisu mogli zadržati arheološki ostaci. U blizini Čosine pećine na obroncima kanjona nalazi se izvor pitke vode što je prilično rijetka pojava u kanjonu. U svim ovim objektima nije uočena mogućnost nastavka objekta tako da nema ni potrebe za daljim speleološkim istraživanjem. Za vrijeme istraživanja su nam mještani Čučeva pokazali još jedan jamski ulaz – jama Golubinka kod Rudela. Iako se ulaz ne nalazi u granicama NP Krka ista je također istražena jer se nalazi u relativnoj blizini špilje Miljacka II i postojala je mogućnost da se radi o nekom od gornjih ulaza u špilju. Spuštanjem je utvrđeno da je ista zatvorena humusom na dubini od 21m. Na zidovima jame su ostaci ribarske mreže koja je očito služila lovu na golubove koji i sad borave u jami. Ostaci mreže su zacijelo starijeg datuma. Na topografskim kartama je primjećen još jedan objekt koji nije ranije istraživan, a njegov je otvor dobro vidljiv s ceste koja se spušta od Oklaja prema umjetnom Brljanskom jezeru. Radi se o špilji Šupljaji u čijoj neposrednoj blizini pronađena još jedna špilja (Špilja pod Šupljajom) Špilja je zanimljiva radi neposredne blizine Miljackih špilja i kao takva možda predstavlja jedan od ranijih izvora sustava. Špilje su istražene i duljini od 15 odnosno 12m bez mogućnosti daljeg napredovanja.

Prilikom traženja Špilje pod Nećvenom koju su istražili speleolozi SO PD Željezničar iz Zagreba 1989 god., duljine 5m, kojoj ranije nije izrađen nacrt, od prof. Marka Mengušića smo došli do saznanja da bi se u blizine te špilje trebala nalaziti još jedna špilja u kojoj bi moglo biti arheoloških nalaza. Pregledom

Špilja pod Nečvenom
Nečven

X=4870685
Y=5582975
Z=216 m

SoŠ 1989
SO ŽFKK "Sv. Mišević"
25. 03 2006

Topo: Joso Gracin
Mjerilo: Joso Gracin
Andrijan Gracin
Fotoc: Joso Gracin
Andrijan Gracin

03-0081

Duljina: 11 m
Dubina: 0 m

Izrada nacrtu:
Božidar Brnica

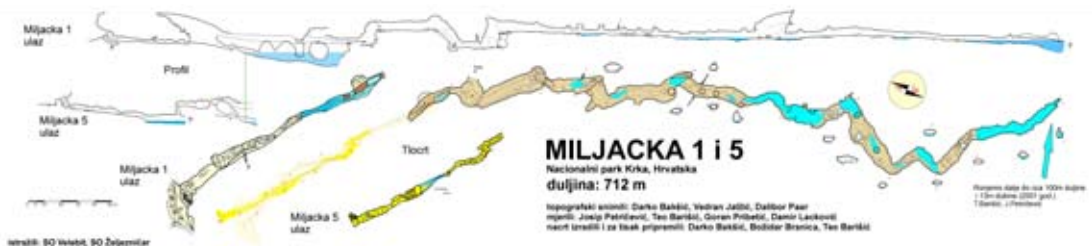
nicima parka služi povremeno kao skladište alata i drugih materijala i špilja Suza u Ploči koja se nalazi na stijeni Ploča, izgleda ulaza koji podseća na suzu, manje poznata mještanima okolnih sela.

U provedbi projekta digitalizacija nacrtu navedenih objekata jedan je od najvažnijih zadataka projekta iz razloga jer se radi o vrlo velikim objektima od velikog značaja za NP Krka i hrvatsku speleologiju. Za očekivati je da će se

stijena pronađen je mali ulaz u špilju za koju smo od mještana doznali da je nazivaju Jazinkom. Špilja Jazinka je duljine 42m, jednostavnije morfologije. Nakon niskog ulaza ulazi se u dvoranu duljine 10, na mjestu široku i do 6m. Na tlu su vidljive razbacane ljudske kosti. Provlačenjem u ležećem stavu kroz vrlo uski 1m dugački, blatni prolaz dolazi se do nastavka špilje i slijedećih dvadesetak metara kanala širine oko 2,5m koji se uspinje prema zasiganom zadnjem dijelu špilje. Ljudskih je kostiju ovdje još više. Na samom kraju špilje u već zasiganom dijelu na vrhu saljeva pronađena je brončana fibula koja je nakon pronalaska predana djelatnicima šibenskog muzeja.

Osim navedenih objekata topografski su snimljena još dva manja speleološka objekta u blizini Roškog slapa; Šuplja pećina koja djelat-

nastaviti sa speleoronilačkim istraživanjima navedenih objekata i iz sadašnje speleološke prakse se zna da su digitalizirani nacrtu objekata najbolja priprema za dalje istraživanje ujedno i dobar motiv speleolozima. Digitalizirani nacrtu mogu se bez problema mijenjati, dopunjavati, spajati, a ujedno predstavljaju i dobru pripremu za izradu speleološkog vodiča po parku. Dosadašnji nacrt Miljacke 2 se nalazi u dosadašnjim elaboratima te je izrađen u računalnom programu Corel i prilagođen za printanje u mjerilu 1:500 na nizu papira A4 odnosno A3 formata. Za nacrt Miljacke 1 i 5 trebalo je vremena da se pronađu originalni nacrtu jer su špilje istraživane od članova više speleoloških udruga. Nacrtu SO Željezničara su u ranijim elaboratima istraživanja, dok su se kasnija istraživanja SO Velebita nalazila u klubskoj arhivi. Sa speleolozima SO PDS Ve-

MILJACKA 1 i 5
Nacionalni park Krka, Hrvatska
duljina: 712 m

Topografski osnivi: Darko Bakšić, Vedran Jurišić, Dalibor Pašić
mjerilo: Joso Petričević, Teo Barišić, Goran Pribežić, Damir Lasković
nacrtu izradili i za tisak pripremili: Darko Bakšić, Božidar Brnica, Teo Barišić

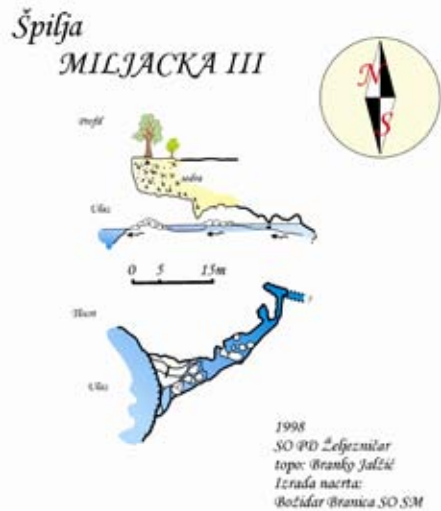
Planirani skala do oko 100m stepu
1:500 (dubina 2000 god)
1:2000 (1990 god)

Izradili: SO Velebit, SO Željezničar

lebit iz Zagreba je postignut dogovor da se NP Krka dostave nacrti s time da će SO Sveti Mihovil od dijela sredstava koja se dobiju od NP Krka za provedbu ovog Projekta kupiti nešto speleološke opreme. Time su na neki način i otkupljena autorska prava na navedene nacрте. Špilje Miljacka 1 i 5 su topografski snimljene još 2000 –te godine kad je utvrđeno da su one i spojene. Speleološki sustav je topografski snimljen u duljini od 719m i morfološki je sličan špilji Miljacka 2. Po hidrološkoj funkciji Miljacka 1 je izvor špilja, dok je Miljacka 5 tek viši ulaz u sustav bez hidrološke funkcije koji se nakon 50-tak metara spaja na glavni kanal. Iako se u špilji nalazi nekoliko mjesta gdje se napredovalo penjanjem ova špilja je gotovo cijelim volumenom povremeno potpuno potopljena i kroz nju protječu znatne količine vode. Užeta ostavljena u špilji su za nižeg vodostaja kad se može u nju ući pronađena i po 4-5m visoko vodom podignuta i zabijena u strop kanala. Kroz špilju se može proći samo uz upotrebu ronilačkih odijela jer je je mjestimice potrebno plivati kroz jezero sa niskim stropom te potpune speleološke opreme za penjanje i spuštanje. Na kraju špilje nalazi se sifonsko jezero u kojem ju 2001-ve godine ronjeno u duljinu veću od 100m i dubinu od 13m (Petričević, Barišić). Taj dio nacрта nažalost nije sačuvan. U zadnjem jezeru su također zamijećene čovječje ribice. S obzirom da se kanal blago spušta, a sifon je vrlo bistar za očekivati je da će nastaviti sa spele-

Zaključak

Tijekom provođenja projekta inventarizacije speleoloških pojava NP Krka od strane izvođača speleologa HPK Sveti Mihovil postignuta je većina ciljeva zadanih projektom. Pri radu na terenu pronađeno je i istraženo 11 novih objekata u ukupnoj duljini od 216m, od kojih je najvažniji svakako pronalazak špilje Jazinke sa važnim arheološkim nalazištem. Pronalazak novih objekata ukazuje na potrebu daljih preliminarnih istraživanja na području cijelog parka. Izrađeni su novi digitalni nacrti najvećih objekata i prikupljeni podaci ranijih istraživanja u njima te se isti mogu lako nadopunjavati te razvijati dopunom rezultata biospeleoloških, geološki, palaentoloških, arheoloških i drugih vrsta istraživanja u čemu je i najveća vrijednost podataka obrađenih na ovaj način.

ronilačkim istraživanjem ovog objekta, kako uzvodno tako i nizvodnom dijelu (mogućnost spajanja sa objektima Miljacka 3 i Miljacka 4). Osim nacрта Miljacke 2 i Miljacke 1 i 5, digitaliziran je i postojeći nacrt Miljacke 3.

Shodno ranijoj praksi i izrađenom CD-u nastavljeno je s dopunjavanjem materijalima te ažuriranje postojećih karata i priloga. Digitalizacijom najvećih objekata i njihovim obradom postignuto je da se na CD –u sad nalazi više od 95% poznatih objekata (neki objekti će zbog blizine minski sumnjivih područja još dugo ostati neobrađeni). Zbog veličine materijala napravljen je prelazak na DVD medij.

SO HPK Sveti Mihovil, Šibenik 1995-2006

[www. Sv-mihovil.hr](http://www.Sv-mihovil.hr)

VAŽNIJE AKTIVNOSTI:

1. Šibenska speleološka škola

- 2003 voditelj Teo Barišić 20 polaznika (4 HPD Kamerar)
- 2004 voditelj Teo Barišić - 10 polaznika
- 2005 voditelj Aida Barišić 14 polaznika (2 HPD Promina)
- 2006 voditelj Andrijan Kučić 12 polaznika (4 HPD Promina, 2HPD Dinara)

2. Istraživanje jame Kita Gačešina na Crmčepu

- 2004 dubina 288m
- 2005 duljina 2078m, dubina 421m (sa SOV, SOM)
- 2006 duljina 6056m, dubina 465m (sa SOV SOM i desetak drugih speleoloških udruga)

3. Časopis „Helop“

- 2004 uredništvo N.Smolčić, J.Aras
- 2005 uredništvo N.Smolčić, J.Aras
- 2006 uredništvo M.Škugor, N.Smolčić, J.Aras

4. Organizacija stručnih skupova i seminara

- 2004 Seminar o samospašavanju iz speleoloških objekata bazen Crnica, Šibenik
- 2006 Seminar o speleološkoj dokumentaciji, Šibenik
- 2006 - Seminar o osnovama speleospašavanja i samospašavanja, kanjon Cikole

5. Istraživanje šibenske okolice posebice područja NP Krka

- 2004 rudnik boksit Trbounje duljina 719m, dubina 90m 9 objekata na području Svilaje
- 2005 - jame Katinovac (-104m) i Janjar (-100m), 10 objekata na području NP Krka
- 2006- 8 objekata na području NP Krka i 2 na području Primoštena

6. Učešće u istraživanjima drugih speleoloških udruga (SOV, SOM)

- 2003 speleološki logor Crikvena, jama Međuzab
- 2004 jama Manizaba
- 2005 jama Nevidna voda, spilja Debeljaca
- 2006 jama Nevidna voda

7. Stvaranje baze podataka o speleološkim objektima i speleološkim aktivnostima koja je prihvaćena od strane većine speleologa u RH - izradio Božidar Branić.

8. Osnivanje HGSS Stanice Šibenik

- Od 19 aktivnih članova HGSS Stanice Šibenik petnaest je članova SO HPK Sveti Mihovil
- 2005 - organizacije prve vježbe speleospašavanja modernim tehnikama na koju su pozvani članovi drugih SO-a u Dalmaciji: Janjar, G.Planjane, Drniš

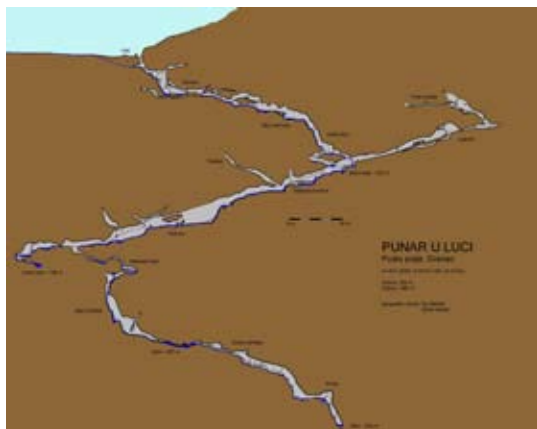
9. Prezentacija rada odsjeka građanstvu grada Šibenika i na godišnjim skupovima speleologa RH

10. Bavljenje drugim planinarskim aktivnostima; izleti i usponi u svim vremenskim uvjetima, ekspedicije na Kilimanjaro, Aconcagua, Mont Blanc, turnoskijanje, ralfing, slobodno penjanje, biciklističke ture, izgradnja planinarskog skloništa na Orlovači kod Šibenika, poharanja tečajeva za planinarske vodiče...

U Punaru U Luci Nakon 20 Godina

Teo Barišić

Nakon 20 godina od početka istraživanja jame Punar u Luci (29.XI 1986) SO PDS Velebit iz Zagreba organizirao je 28.04.-01.05.2007. posjet jami na kojem se snimilo nešto video materijala. Narocitu korist su imali tek završeni školarci iz Zagreba, Karlovca i Šibenika jer su posjetom ovog tehnički zahtjevnog objekta unaprijedili vještine stečene na školi. Jama je posjećena do dubine od nekih 170m i unatoč malom vodostaju pokazala se tvrdim orahom za postavljanje. Kroz logor je prošlo više od 50 što starijih speleologa, što tek završenih školaraca, šestoro djece i 4 psa. Osim što su posjetitelji jame uživali u ljepotama jedne od najljepših hrvatskih jama vani se na travnatim livadama puštalo zmajeve, igralo loptom i naravno družilo oko velike logorske vatre. Iz Mihovila su u jami bili Aida, Luka Domagoj i Teo Barišić, Mate Morić i Krešimir Palinić, vani Marijeta Barišić, Blanka, Domagoj, Ana Marija, Nikola i Josipa Lučić, a iz Promine Anton Vukičević u

jami i Tomislav Jerković vani. Anton se sa snimateljskom ekipom spustio do 150m dubine što je najdublje što se do tad spustio netko od drniških speleologa.

5. Šibenska Speleološka Škola

Teo Barišić

I petu godinu zaredom u istom terminu od-
vija se šibenska speleološka škola. Na školu -
tečaj speleologije prijavilo se 6 kandidata, da
bi se nakon prvih predavanja brojka svela tek
na četiri polaznika. Iako malobrojni, "školar-

ci" su marljivo pri-
onuli savladavanju
mnogih vještina iz
bogatog programa
škole. Na terenu
su u tri dvodnev-
na izleta - vježbe
posjetili špilju Li-
lušu na Promini,
Rudelićevu špilju
kod izvora Cetine
do zadnjeg sifona

i izvor špilju Bijele vode kod Karina. Nakon
iscrpljujućih penjanja po stijenama oko na-
vedenih špilja, u subotu 31.03. su se spustili
u 85m duboki rudnik boksita na predjelu Se-
lina kod Kaluna, Drniš. Kako je ovom prili-
kom rudnik topografski snimljen polaznici
škole su u svoje speleološke kartone upisali i
pravo speleološko istraživanje. Na zadnjem
izletu škole 14.04. "školarci" su sami užeti-
ma opremili dvije jame i topografski ih sni-
mili. Tako je uspješno završena 5. jubilarna
šibenska speleoškola. Diplome su primili 4
tečajca - dvoje iz PD Promina Drniš - Anton
Vukičević i Josip Matić te dvoje iz HPK Sv.
Mihovil - Tomislav Bilić i Krešimir Palinić.
Uz projekciju foto i video materijala priku-
pljenog tijekom
škole tečajci su
dobili prigodne
poklone i narav-
no užetom po
...:-). Školu je
vodila speleološ-
ka instruktori-
ca Aida Barišić

Tajanstvena Zagora

Blanka Lučić

Na poziv udruge „Zvona Zagore“, klub Sv.Mihovil, zajedno sa SO Promina iz Drniša ulazi u jednu od najdubljih jama u dalmatinskom zaleđu radi snimanja podzemne ljepote Zagore. Snimke su zamišljene kao nadopuna izložbi u Zagrebu o Dalmatinskoj Zagori, koja je ove jeseni pobudila veliko zanimanje javnosti, te ujedno i kao ukazivanje potrebe za zaštitu podzemnih voda, koja bi bila ugrožena izgradnjom odlagališta otpada za Splitsku županiju na Lečevici. U velikom broju 07.10. smo izašli na teren. Naravno da smo okusili dalekopoznatu zagoransku dobrodošlicu s okusom pršuta, vina, kroštula i još mnogočega, pa čak i svirke na diplama, što nas je mnoge iznenadilo jer su neki od nas prvi put vidjeli i opipali diple. Podijelivši se u tri skupine, hitjeli smo obraditi dvije jame, od kojih je jedna već prethodno istražena od Splitskih speleologa, dok je druga neistražena. Treća skupina sastojala se od planinara i bila je zadužena za moralnu potporu i naravno roštilj. Na veliko razočarenje svih nas, taj dan nismo odradili baš puno. Naime jedna jama se pokazala kao ništa, dok se jama pod Baršinovcem već na prvoj polici pokazala kao opasna. Zbog eksplozivnih naprava koje su u nju bačene, odlučili smo ne riskirati i izlazimo ubrzo van. Nakon kratkog vijećanja, roštilja i mladog vina, spuštamo se u obližnju golubinku u Kalaševim dugim njivama. Jamu koju su također istraživali Speleolozi iz Mosora. Prebacujemo opremu na drugu poziciju i sada već svi „nabrijani“, s desenderima u rukama čekamo da postavljajući odrade svoj posao. Ali... puca svrdlo i rezerve nema. Razočaranje brzo nestaje jer je peka upravo gotova i već nas čeka u sastajalištu lokalnih stanovnika. Skupina seoskih „mladića“ dočekuje nas oj-kalicom, koju također neki od nas prvi put čuju u živo. Peka je bila odlična i za prste polizat, ali nekako ju jedemo skromno, jer se svi osjećamo da ju nismo baš zaslužili. Zbog toga se određuje datum, pa se i mi već nekako bolje osjećamo. A možda je to i od zlatnog debita... Već 9.10. s četiri svrdla u džepu, Joso i ja sastajemo se u Unešiću s Tomom J. i Mladom M. iz SO Promina u kasno popodne, te krećemo u Golu-

binku u Kalaševim njivama. Cilj nam je napraviti što bolje fotografije, a nadamo se vodenom toku. Osim što silazak zahtijeva visoki oprez zbog velikog trušenja i odrona na kosinama, sve prolazi odlično. Silazim oko 10 sati navečer, kao zadnja, u dvoranu veličine nogometnog stadiona. Uvijek iznova me iznenadi, i nikada nemam dovoljno riječi za opisati kako se osjećam u dubini zemlje. To je uvijek ili je ili nije, nikad između. U dvorani nailazimo na neobične stalagmite i na korito vode koje je sada neaktivno. Teško nam je odrediti kad je tu zadnji put voda tekla, ali pretpostavljamo da je ima kad su oborine vani veće, odnosno u kišnim periodima. Vrijeme prolazi kao u trenu i svoj uspon počinjem u 2 sata, dok su ostali još na komponiranju fotografija. Vani sam u 4.00. Zadnji izlazi Mlado, u 6.00. Tapšamo se svi po ramenu, sretni. Netko spominje...Teo sad puca od sriće...

Prvi Pa Lisac

Marica Mihaljević

Naporan tjedan, jedva čekam vidjeti ekipu planinara i pohoditi svoj prvi vrh. Zvoni mobitel, 5 sati, sestra i ja na Šubićevcu nalazimo ekipu: Sanda, Antonija, Zora, Živana, Bore, Tome, Mio, Miro, ja i Mate pa krenusmo put Vaganškog vrha. Da poslije kojim čudom našem kombiju nije počelo curiti gorivo, ne bismo bili ni popili jutarnju kavu, no onako dok su Mate i Tome popravljali, obavili smo i to. Idemo dalje i skrećemo prema Liscu, manje poznatom ličkom vrhu sjeveroistočno od Gračaca. Tako odlučiše starješine, jer Vaganski je bio prekriven snijegom, pa tako i markacije, a bilo je i bojazni od mina. Nakon još malo dr-muskanja u kombiju stižemo do male kućice u podnožju. Ajme divote, pomislih, dobri ljudi, čist zrak, priroda, a i meni prvi snijeg ove godine. Samo fali bacit nešto u kljun i idemo. No ubrzo me u tome prene Matin i Antin glas: »Nema ništa isti, spremajte se i krećemo«. I tako spremni i poslušni krenuli smo prema vrhu zajedno s Blankom, Dečkom. Peggyem, Mijatom i Teom, koji su nam se već prije pri-

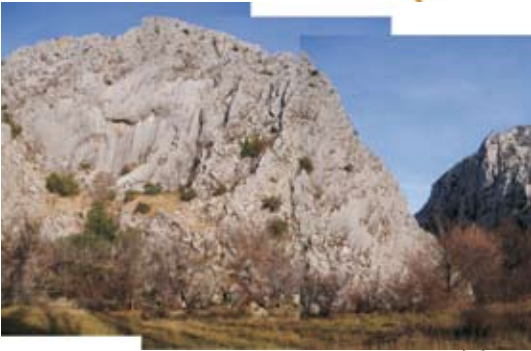
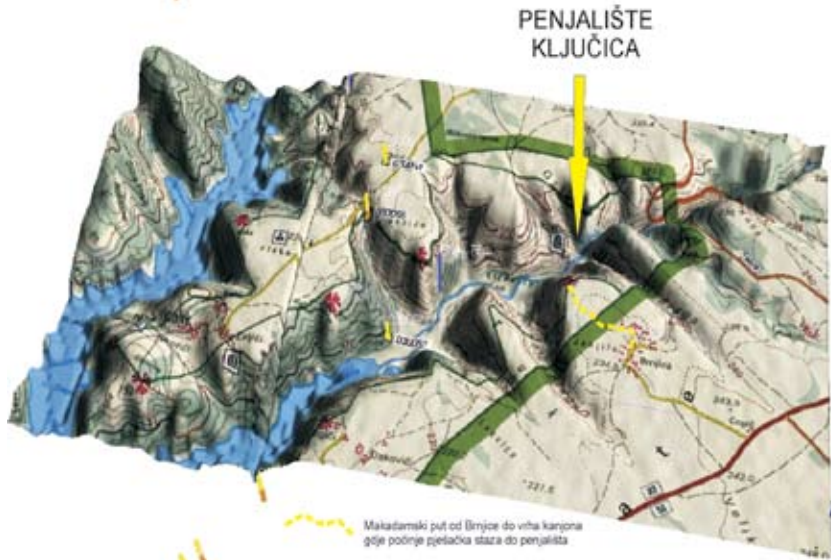

družili. Uf, nije prošlo ni 100m, a već sam se zapuhala, no kasnije sam uhvatila ritam i čak sam na 2-3 min vodila cijelu grupu, bravo ja! No brzo sam se našla na začelju jer je staza bila pod snijegom, a na mjestima smo upadali i do koljena. No kad smo stigli na vrh, pogled mi je izmamio osmeh na lice. Na mahove udari snažnog vjetra, snijeg svuda oko nas, sve sklisko, štapovi u rukama, gamaše na nogama i goni.....stigla sam, jeeee, moj prvi vrh. Nakon par fotografija krećemo natrag.. Ostali su odjurili predvođeni Matom, a Bore, Ante, Antonija i ja polako smo kaskali. Kako je bilo sklisko, par puta sam se našla na zemlji, al' moj anđeo čuvar Ante skupio bi me svaki put kad bih pala. I napokon, vrativši se na mjesto polaska dobro smo marendali. Iako je bilo Martinje nismo pili vino, već pivu, valjda će nam biti oprošteno. Nekima je ovaj uspon bio mačji kašalj, no meni je to bilo prvih 1340 visokih metara. Vratit ću se ja tebi još koji put, mislila sam dok smo se uz zafrkanciju i smijeh, siti i veseli vraćali doma

Penjalište Ključica

1. Vrđni	6a	32m	6. Kojin	6a	27m
2. Vedromov	4b	30m	7. Nisno kutak	5b	28m
3. Obiteljski	4b	30m	8a. var. Žedni Đuro	5a	20m
4. Baba Joga	4b	18m	8. Žedni Đuro	5a	20m
5. Teta Lija	5b+	42m	9. Baka Roža	4c	20m

Biokovo

Mijo Kožić

Čak i nakon prijeđenih 850 000 km naš se trošni kombi još nije zasitio ceste. Čudan je to svat, uvijek željan akcije i novih izazova. Iako teško natovaren svim mogućim planinarskim rekvizitima i devetoricom planinara, nakon što je u jednom dahu pregazio dionicu Dalmatine od Šibenika do Dugopolja, neumorno vijuga podbiokovskim selima. Redaju se kućice uz cestu, posvuda ista slika života u Dalmatinskoj zagori. Strogi centar svakog sela lako je prepoznati. Pod velikom koštelom parkirana dva traktora. Preko puta na gajbama ispred dućana viđeniji stanovnici ispijaju pivo i žučno raspravljaju o aktualnoj

političkoj situaciji. Ostavljamo ih u oblaku prašine te jurimo dalje. Naš cilj je tradicionalno druženje planinara Dalmacije. Valja nam požuriti jer je još dosta puta pred nama. Malo po malo stižemo do kraja dionice. Prolazimo kroz Zagvozd i nakon pet minuta nailazimo na prve šatore uz cestu. Ispred nas je tunel, siguran znak da smo stigli. U kratkom roku uvježbana ekipa olakšava kombi od nebrojenih ruksaka i šatora i dok jedni podižu šatore, drugi pristavljaju na vatru poveliki lonac i pripremaju ručak. Mate kao pravi predsjednik brine o hrani. Mora voditi računa o svojim glasačima jer mandat mu je pri kraju pa ako želi još jedan ne smije dozvoliti da budu gladni. Sanda, Zora i Antonija podižu „žensku kuću“. Odmah do njih doselio se Ante. S druge strane je i Peggy, štiti ženski dio ekipe s istoka. Do Ante niče velebno zdanje, Mijin šator od 29 kuna s 20 cm debelim madracem na podu koji s pravom nosi naziv „plavi safir“. I na kraju, u tzv. sirotinjskoj četvrti, nikla su dva zaista skromna konačišta. U gustoj travi, tik uz žbunje, leže dvije vreće koje će biti dom

Josi i Dečku. Iako popularno nose naziv sirotinjska četvrt, oni će zasigurno imati najbliži kontakt s prirodom spavajući u jutarnjoj rosi. Sad ima malo vremena i za šetnju što spremno koristimo za kratko razgledavanje bližih brežuljaka. Nakon povratka čuje se miris ručka iz pokretne kuhinje i u tili čas na popodnevnom suncu bljeskaju žlice i tečice svih veličina spremne da nahrane gladne Mihovilce. Uz ručak, tko voli opol, na raspolaganju mu je vrhunski „vedriol“, a ljubitelji crnog vina rado će popiti „drnč..“ U mraku je ubrzo zabrujao agregat, a i vatre se pale oko nas. Naši susjedi u kampu Orebičani dovlače drva i pripremaju oganj. Dečko i Mio hvataju se gitare, a ostali sve glasovno prate. Nakon svih hitova i napjeva kojih smo se mogli sjetiti, umorni oko 11 liježemo u šatore. U tami se čuje još samo patentni ziiip, ziiiiip. No mira nema! Orebička „klapa,, i dalje se čuje, a Mio iz „plavog safira,, sluša i ne može zaspati, agregat i dalje prede u blizini i ne da snu na oči. Iznenada ziiiiiiiip, otvara se šator, gitara u ruke i nazad u boj. Sad su ih opet dvije. Od jednog bisa nastao je novi koncert, publika se zbilja svojski trudila. Tek oko 2 sata Mio za kraj

Dečku na uho zasniva staru indijsku narodnu pjesmu. Ispod uvele kabane koja visi na tužnom konopu mrda se smotuljak u vreći. Dečko se budi i uživa u ranojutarnjoj baladi. U zoru su svi Mihovilci na nogama, a nakon cijele noći i agregat posustaje pa tek sad imamo dojam da smo daleko od civilizacije. Iz sinoćnjih ugaslih vatri sad tek tanki tragovi dima, uokolo mir, tišina i još usnuli šatori. Raščupane glave izviruju svako malo iz mraka, trljaju oči i nevoljko se rastežu. Svi bi bar do podne, ali dogovor je bio u 5 ipo pa

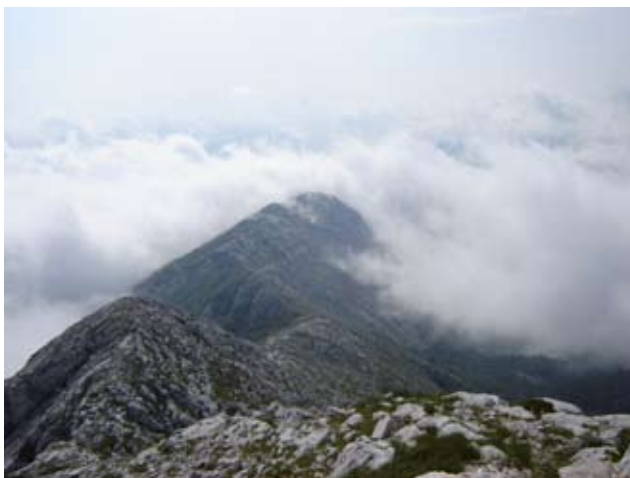
put vrha Biokova. Želejeli smo izbjeći silnu gužvu i osjetiti prekrasno jutro na planini. Pripreme kratko traju i nakon 20-ak minuta krećemo. Svi osim Ante koji ostaje u logoru. Spuštamo se cestom 10-ak minuta nazad i onda skrećemo na markiranu stazu koja ide malo uzbrdo pa u vrtaču i tako opet iznova, idemo i po hrptu pa se divimo pogledu. Nailazimo na prekrasna mala kraška polja, a na dnu udubine ravni travnati dio. Idealno za kampiranje u divljini. Tu su i neke stare kamene kuće. Put nas dalje vodi pokraj nevelike lokve, pa opet strmo uz brdo. Peggy je po svom starom i nepopularnom načinu već daleko odmakao i nema ga na vidiku. Pro-

cjenjujemo da je već stigao na vrh. Kolona se razvukla, Mate je na čelu, slijede ga Mio i Zora, iza njih Dečko i Sanda, a na začelju Joso i najmlađi član Antonija. I tako korak po korak, sve uz priču i šale primićemo se vrhu. Peggy se udobno smjestio i gleda nas s visoka. Nakon tri sata hoda svi smo na vrhu. Umorni, mokrih majica, sretni što slijedi odmor i marenda na 1761 m nad morem. Gledamo oblake pune magle kako se gomilaju ispod nas dok mi uživamo na suncu. Dok se mi pakiramo i spremamo za povratak, polako stižu i ostali planinari. Silazak je strm i treba biti oprezan. Ulazimo u maglu pa zastajemo da se razvučena kolona malo zbije. Peggy je već natovaren ogromnom količinom praznih boca i svi se čudimo planinarima koji ih zaista tu nisu smjeli ostaviti. Otkud u srcu Biokova toliko smeća? No, Peggy radi dobar posao i svi mu pomažemo oko toga. Nakon dva sata hoda nazire se Napoleonova cesta s koje smo krenuli. Zora već glasno prosvjeduje kako joj je dosta i pita se gdje je kraj. Zalihe pića su na nuli i žudimo za ledenom pivom u logoru. Još korak dva kroz polje, otvaramo željezna vrata starog bolničkog kreveta i opet koračamo asfaltom.

Ubrzo vidimo Antu na straži u hladovini kako leži i sa slušalicama na ušima uživa. Hitamo preko ceste do lokalnog švercera koji po „popularnim„ cijenama nudi pive i sokove, spas! Oko nas redaju se prazne plastične čaše i ubrzo ih je impozantan broj. Lokalni švercer zadovoljno trlja ruke i unatoč bar 40 kg viška, veselo poskakuje kad god mu se netko približi šanku. Ubrzo se nakon kratke sijeste pokraj kuhinje stvara red što je znak da je fažol gotov pa još jednom stajemo u red, no ovaj put po svoju porciju graha, što je tradicija na ovakvim susretima. Nakon čaše-dvije piva susretu se bliži kraj. Sklapaju se tende i šatori, kupe se stvari i to sve uz pjesmu, fotografiranje i želje da se sretnemo ubrzo. Kombi se dupkom puni. Mio je čak dovukao s vrha Biokova ogromnu granu kao suvenir za Šibenik. Nismo ni primijetili, a dva su dana proletjela u trenu. Motor je veselo zabrujao, kao da je jedva to dočekao, a ispod izlizanih guma poletjela su sitna kamenja. Kombi u oštrom polukrugu kreće put zapada. Iza nas ostaje livada sa šarenim šatorima i ponosni Sv. Jure iznad nje, a pred nama 150 km ceste i, nadam se, još puno sličnih druženja.

Veliki Alan

Sanda Paić

Uzbuđenje me drži već 2 dana jer se pripremamo za tradicionalni "aktivni odmor" na Velikom Alanu (1340m). U četvrtak, 4. siječnja, krećemo u osam auta, svatko u svoj sat i svatko sa svojom ekipom. Ante, Meri i ja krećemo u 8 sati iz Šibenika. Kilometri se nižu i brzo dolazimo do Starigrada, gdje se nalazimo s ostalima: Matom, Leom, Krešom, Borom i Živanom. Poslije tih zadnjih dodira civilizacije krećemo "u" Velebit, brdskom cestom oko 17 km. Nailazimo i na prve snježne zapuhe, a po cesti ima i leda, iako je temperatura visoka za ovo doba godine (10-12°C). Vozimo polako novim asfaltom. Brojne okuke smo polako prošli, a na zadnjoj pred domom zastajemo. Ante je pokušao preko leda i snijega, jer "tko će sve to nositi", ali kangu se ukopao i ni makac. Udruženim snagama "okrećemo" auto i ostavljamo ga na sigurnom mjestu. Ruksake stavljamo na leđa, a torbe, teče i najlone u ruke. Naš je cilj planinarska kuća sagrađena 1960. tik uz cestu i na rubu šume, a po svom je smještaju dobro uporište za izlete u velik dio Velebita, osim onih željeznih vrata na gornjem katu koja kao da

govore "Dragi planinari, niste dobrodošli!". Do kraja tog i sutrašnjeg dana smjestilo se tu 27 planinara "Sv. Mihovila" i još 20-ak planinara iz Zadra, Zagreba, Rijeke, Mađarske. U večernjim satima okupljamo se zadovoljni u kuhinji uz vatru na zajedničkom objedu. Iza večere mala se grupa odlučuje na šetnju do spomenika, desetak minuta uspona iznad doma na Alanskom prijevoju Kosici (1379m). Tu je negdje i granica između sjevernog i srednjeg Velebita. Svi smo sretni i razdragani jer snijeg lagano pada i prekriva kraj bijelim prekrivačem. Možda nam se ipak želja ostvari pa stanemo na skije. Druga se grupa odlučila na noćni uspon do obližnje Buljme. Petak, 5. 1., u ranu zoru virimo kroz prozore i divimo se bjelini koja nas okružuje. Temperatura je nula, ali već se formiraju grupe za taj dan: Teo, Mate, Meri i ja krećemo turno skijama na Lubenovac. Joso G., Stipan, Dečko, Pegi i Mijo su odlučili ići do Rossijeve kolibe (1580m) Premužićevom stazom, a povratak su planirali preko Lubenovca ispod Kraja-

čeva kuka do V. Alana. To je oko 7 sati hoda. Živana, Bore i Ante laganim korakom krenuli su do Lubenovca. Mlađi dio ekipe ostao je cijeli dan u domu i oko doma vjerojatno uživajući u svojoj slobodi. Moram pohvaliti Lea koji je prvi put stao na skije i svojom upornošću i voljom cijeli dan ostao na njima, usput praveći "pravu" ski stazu pred domom koja je poslužila i ostalima. Večer je protekla u šali i vicevima, malo smo se grijali uz vatru, a malo i hladili pred domom. U subotu se već lijeno izvlačimo iz vreća, nekima su noge bolne i pune žuljeva od prevelikih panceric. Dan je sunčan i temperatura se brzo diže do 13-14°C na suncu (u hladu ne prelazi 5°C), ali snijeg je tu, ne otapa se, pa brzo pada dogovor tko će s kim i gdje. Tako Mate kreće s četiri Gračije (Živana, Juki, Zora i Ana) Premužićevom stazom prema Šatorini (do koje nisu došli). Na marendi ih je sustigao Pegi i vratio se s njima (oko 5 sati hoda). Joso, Tome i Luka dogovorili su se da će turno skijama do Lubenovca, ali su pronašli padinu 1 km od doma i napravili skijalište na kojem su se čitav dan skijali oni i ostali. Za Alančić (1611m) su se odlučile 3 grupe. Prvo je krenula ekipa mlađih (Leo, Krešo, Mate "mali", Mijat i Niko). Dok

su se oni spuštali nazad do doma, uzbrdo su već krenuli Bore, Dečko i Bucu. Na povratku su oni sreli treću ekipu u kojoj su bili Stipan, Stjepan, Adrijan, Teo, Marijeta, Mara i ja. Odlučili smo dan posvetiti djeci, a oni su to iskoristili pa su uživali na snijegu, grudali se, valjali, kotrljali i punim plućima udisali ljepotu prirode. Navečer se uz fažol prepričavao protekli dan, iznosila se mišljenja, želje i ideje, a jedno od mišljenja bilo je: previše nas je u ovako malom prostoru! Za iduću godinu treba smisliti nešto drugo! Nedjeljno jutro osvanulo je tmurno i maglovito, što povećava osjećaj hladnoće. Bez sunca temperatura je tek malo iznad nule. Neki provode posljednje sate na skijama i sanjkama, drugi uživaju u doručku u opuštenoj atmosferi, a neki žure s motanjem vreća za spavanje i spremanjem sobe. Ana kreće za Rijeku, pratimo je riječima: "Vozi pažljivo! Put je zaleđen!" "Ma imam ja zimske gume!" - veli Ana i tužno se odvaja od nas. U domu je sve već sređeno, pometano i oprano. Ostavili smo urednije nego što smo našli. Spremni smo za povratak. U Starigradu smo opet stali na zajedničku kavu i pivo, a onda kao da smo u trenu stigli do Šibenika. Bilo nas je puno i bilo je gužve, malo smo i "grintali", ali ipak se vraćamo kući zadovoljni i puni dobrih dojmova.

Anćina Mlinica

Ive Petrović

Članovi planinarskog kluba "SVETI MIHOVIL" nekoliko su puta prokrstarili koritom rijeke Čikole, počevši od Drniša pa sve do njezina ušća, svladavajući pri tome i nekoliko teških kamenih barijera kojih ima na njezinu neravnom dnu. Tom prilikom su naišli i na stare i zapuštene mlinice o kojima nisu ništa znali. Zanimalo ih je čije su bile, do kad su radile i zašto su prestale, te da li bi se neka od njih mogla opet aktivirati. Odgovor na ta brojna pitanja možda nije lako dobiti jer su vlasnici mlinica davno nestali, ali uz malo truda i to se uspjelo. Na vidjelo dana iznijet ćemo istinitu priču o mlinici pokojnog Ante Zoričića- Anće, čiji se ostaci vide još u blizini mosta preko ceste koja vodi od Pakova sela za Miljevce i dalje prema Roškom slapu. Uz samu rijeku, zarasle u gustiš, još se jasno vide ruševine nekadašnje mlinice. Prepoznaju se i teški mlinski kameni koji su se danonočno vrtjeli meljući zlatno zrnje. Kao kroničar svog mjesta, Pakovog sela, pronašao sam jedan zapis iz rujna mjeseca 1996. godine. Tada sam susreo 75-godišnju Tonku Zoričić, suprugu pokojnog Ante, koja mi je ispričala priču o mlinici, o sebi i svojoj obitelji. A ona počinje

ovako: (radi jačeg dojma ja sam pisao onako kako je moja sugovornica pričala, to jest autentičnim izrazom koji je tipičan za Pakovo selo).

„Kad sam se udala iz Pokrovnika ode u Pakovo selo za svog prvog muža bila sam mlada. Bilo mi je dvadeset godina. Tada se ženilo i udavalo prema namiri; al' jope, ako momak curi baš ne bi odgovara nije je niko moga nartrat za nj. Pokojna mate je meni vako rekla: - Čeri moja, ako oćeš ajde, ako nećeš ja te neću nagovarati, ali znaš i sama da ti je vrijeme za udaju došlo.

I ja odem, mogu reć, za svoju nesriću. Ko je moga znat da će doć rat i da će on poginit? Otiša je ka i drugi, otirali ga partizani. Dok je on bija u borbi, ja rodim sina Ivu. Šta ćeš onda? Rat, glad, bijeda, sirotinja, ne moš priživiti. A ja onda ajde kod drugoga te ori i kopaj tuđu zemlju, jer ono svega šta imaš, to je bilo malo. Srićom ja sam bila mlada, zdrava i jaka i nisam se bojala ni jednog muškog posla. Šta će biti poslin? Ante, zvali su ga u selu Anćo, kad mu je umrla žena zovne mene. Pita oću li doć za nj. Od mene je bija deset godina stariji i već je ima svoje troje dice. Bili su nejaki, šta im je bilo, po četiri-pet godina. Mislila sam se, oću li neću li. Svoje jedno već imam i troje njegovi. To je četvero. Bit će mi puno. A ako on bude tija imat još koje sa menom, ko će to izdržati. On meni nije branija da ja svog malog dovedem, ali usprotivile se tome moja svekrva i zava. -Mi ti dite nedamo, govore mi, a ti ajde kudoš.

Teško mi je bilo ali sam otišla. Antina dica su bila ki krv, dobra i mirna. Ja nji nisam razlikovala od svog Ive. To mi moš' virovat ki Bogu.

Oni su mene privatili ki svoju mate, a i ja nji. To cilo selo znade. Poslin dođoše i druga dica. Rodin još četvero. Zadnje sam rodila kad su mi bile četrdeset i dvi godine. Imali smo mlinicu koja je radila i prije nega san se ja udala, i za sve vrime dok san dicu rađala ja sam išla i radila. Diži se prije pola noći i goni magarca u Čikolu. Od po noći do sutradan u podne ja bi opremila po dvadeset tovara. Pomagala sam ljudima rastovarati i tovariti magarad. Sama sam morala potkresavati mlinove jer mi je muž slabo vidija i bija bolestan. Tek popodne ajde kući i goni ujam na magarcu. U kući te svi posli čekaju, i tako mira nikad. Tako smo radili sve od 1946. pa do 1969. godine. Morali smo mlinicu napuštati jer nas je neko tužija. Došla tužba napismeno iz Drniša. Umisto muža išla sam ja. Metili oni u kancelariji pri da me jedan papir, pa mi jedan od nji govori:

- Ajde, potpiši se ode.

- Ma šta potpiši!

-veljuja njemu. Ja ne potpisivam ništa. Vi bi tili da meni dica budu gladna, da ji ne mogu školovat. Ja ne tido potpisati nego oden kući. Kazivan mužu, a on će meni: - Ženo, ostavimo se toga posla. Ja sam bolestan, a ti to sama ne moreš raditi. Aj' ća.

Od tada više u mlinicu nismo išli i ona propade. Imali smo mi velike koristi od nje, jer bi kroz godinu na ujmu skupili i do tri tisuće kili što ječma, šenice ili kukuruza, a onda bi to prodali. Bila sam kod nje zadnji put kad je prošla ova cesta za Miljevce i vidila. Suze su mi

trgle na oči sitivši se šta sam sve proživila. Pa ni Čikole više nema. Znam da ne bi bilo vode priko lita, ali u ostala doba je išla. Sićan se ko da je jučer bilo kad je moj pokojni Ančo piva:

*Sveta Petko tebi vala
kaj' Čikola dobalala!*

Petka je u desetom mjesecu i tada bi voda nadošla od briga do briga.“, završi Tona.

U ovom doista bogatom fondu zapisa ja pronađoh još jedno svjedočanstvo o vlasniku mlinice, pokojnome Anti- Anći Zoričiću. Sad već daleke 1973. godine pozvah ga jednog kasnog jesenskog dana u dom svojih roditelja. On je volio popiti čašu dobrog crnog vina, pojesti komadić sira iz ulja i prismočiti s kruhom ispod peke kojeg je moja mati znala vješto umijesiti. Pozvao sam ga s namjerom da mi izrecitira poneku od svojih pjesama koje je sam stvarao. Ančo nije znao pisati, ali je s lakoćom sklanjao i dobro pamtio svaku od njih. Dovoljno je bilo da čuje za neki događaj u selu i odmah eto pjesme. Mnogima ne bi bilo drago ako bi se u pjesmi njihovo ime spomenulo, ali kad Ančo uzme gusle u ruke pa zapjeva sve se zaboravi. Evo samo jednog dijela pjesme u kojoj je prikazao kako mlada domaćica žali za kukomarima iz svog vrta.

*Imala sam kukomare prave, pobrala i' dica
moje zave
noseć vodu prožuljala kosti, to ću ćutit u svojoj
starosti!*

Ili, djevojčini roditelji bijahu nezadovoljni odabranikom svoje jedinice koji je najavljen došao u njihov dom, pa se majka na nju strašno naljutila: To je naš vrijedni Anćo prokomentirao ovako:

*Viče majka i sve nogom bati,
Oće svoju ćerku da izmlati
stari ćaća sa katrige gleda,
svoju ćerku udarati ne da
mući ženo neće biti šteta,
iz Promine imat ćemo zeta.*

A o svojoj mlinici on zbori ovako: „Ja sam mlinicu naslidija od svoji stari. Mome ćaći je bilo ime Toma, a zvali su ga nadimkom Cijuk. Svi bi ljudi u selu rekli kad bi išli mlit ajmo u Cijukovu mlinicu. Mlinica je uz Čikolu bilo još, ali se najviše dolazilo u nas. Pakovo selo, je li, kao naše, Pokrovnik, Brnica, Goriš isto. U mlinici sam ko zna koliko puta i noćiva. Zakasnija bi i ne bi doša kući, a i slabo sam vidija. Bolile su me oči i mora sam nosit oćale. Ali jedne večeri zamalo nisam izgubija glavu. Odredin ić kući, a uza me je stalno iša moj vridni pas Lisko. Krenija sam uz brinu polako se šetajući. I odjedanput mi se učinilo da sam skrenija s puta. Oko mene sama smrika. Nisam se moga snać. Pokušavam livo, desno, ali kakvi, puta nema. Zovnem ja moga Liska. –Lisko, Lisko, dođi! Tvoj je Anćo zabasa! Kad evo ti njega i odma me uvatija zubim za nogavicu i stade potezat. Odma sam zna da nešto nije u redu, da sam u opasnosti. Cvilio on i stalno poteže, a onda me pušta. Pipam ja štapom i osjetim da sam na putu. Svr' sve moje muke i stra odma sam sklopija pismu:

*Pomoga me sveti Stipan,
kad ne vidim štapom pipam!*

Moj Lisko je bija pametan ki ćeljade, samo šta nije zna govorit. Recimo ja ostanem u Oštariji piti, on ti ode kući, malo stane, a onda se brzo okrene i evo ti ga k meni. To je on iša mojim ukućanima kazat di sam ja i da ću zakasnit. E zaboravija sam reć' šta je bilo onu večer kad sam skrenija s puta. Kanjon Čikole je pun strmina i litica, a ja sam doša iznad jedne koja je visoka priko pedeset metara. Da sam napravija još samo dva koraka, više me kuća ne bi vidila. Od tad sam na mog virnog Liska metnija malo zvonce i kupija kajiš za koji sam ga drža kad bi iša kroz brinu k mlinici. Nažalost, ima loši ljudi. Neko me je tužija da nemam dozvolu za mlit i tako sam mlinicu zatvorija.“ završi Anćo svoje kazivanje.

Otkad mlinica prestade s radom, a njezin vlasnik ode na onaj svijet, kao da i Čikola promjeni svoju ćud. Ne teče više kao nekad i više joj je korito suho nego prije. Zarastoše staze i puteljci koji do nje vode. Samo vjetar šumi u krošnjama stabala uokolo, no orlovi i gavrani sve jednako kruže visoko iznad kanjona. Dok stojim nedaleko od mlinice i promatram sure litice što se okomito strmoglavljaju prema suhom koritu, učini mi se kako kroz huku vjetra ćujem refren jedne Anćine pjesme kroz koju on slavi nadolazak Čikole poslije kiše:

*Sveta Petko tebi vala
kaj' Čikola dobalala!*

Prvo Pa Surdup

Helena Babić

Nedjelja, 6 sati ujutro, prodoran zvuk budilice trza me iz dubokog sna. Zatvorenih očiju pokušavam shvatiti što se događa...tako je – moj prvi izlet s planinara. Veselo iskačem iz kreveta, spremam ruksak i veselo krećem s Ivom u avanturu, lagan i nezahtjevan izlet – tako kaže. Začas smo na Šubićevcu i uskačemo u kombi. Pauza za kavu u Kninu, savršeno, samo još kava fali u rano nedjeljno jutro, ali prije toga napravim kobnu grešku i u svoj želudac koji je u to doba još u dubokom snu, utrpam najmasniji burek koji sam ikad probala. Želudac se žestoko pobuni, al' računam kava će to riješiti. Ajme, nakon prvog gutljaja te jezive tekućine gorko se pokajem, prvi put tog dana. Nakon nekog vremena izlazimo iz kombija, dan je maglovit i oblačan. Slušam Matu kako objašnjava da smo na 1000 m nadmorske visine i da se moramo spustiti na 500. Sitnica, pomislih i hrabro krenem za ostalima, ali samo prvih par koraka. Ugledah strminu po kojoj se treba spustiti i zavrti mi se u glavi. Zaludu ja sebe uvjeravam, ne mogu ni korak, srce će mi iskočiti, idem puževim korakom i ukopavam se nogama tako da mi već nakon desetak minuta noge otpadaju od bolova. Uzalud me Ive uvjerava da to nije nikakva strmina, da ću i ako kliznem pasti „samo“ dva-tri metra – krasna utjeha, pomislih. Preznojavam se od straha i od napora i po drugi put se gorko pokajem. Ajde- hrabrim ja samu sebe, kad mogu svi možeš i ti, nije to ništa, 500 m, za čas smo doli. Probijali smo se kroz strm i neprohodan teren, činilo mi se cilu vječnost kad napokon čujem iz daljine- stanka 5 minuta, dok ne odlučimo kuda ćemo dalje. Hvala Bogu, pomislih, ali dok sam se ja dovukla do ostatka ekipe, stanka je istekla...Užas!!! Samo se nadam

da ćemo uskoro izaći na neki normalniji put i koristim svaku priliku da sjednem makar i na sekundu, šta se pokaže još gorom idejom, ali ne mogu odoljeti. Već sam pri kraju snaga, a onda - markacija. Super, normalna staza. Mijo ide prvi i mačetom krči put- hm... tko zna od kad je ta markacija- moj entuzijazam polako pada kad napokon shvatim da nitko ne zna koji je pravi put, jer ispostavilo se da ta staza vodi do Strmice ili Grahova. Ipak, dok se oni dogovaraju kojim putem dalje, ja odmaram svoje bolne noge. Ubrzo stižemo na pravi utabani šumski put i ja polako počinjem uživati. Stižemo do potocića uz koji rastu ogromne kupine. Iako sam na kraju snaga, mislim kako je najgore prošlo i uživam u predivnoj prirodi, a onda melem za moje uši: stanka za ručak. Smještamo se uz potok, svi su veseli, trčka-

raju, slikaju i zezaju se, a ja nemam snage ni usta otvoriti. Uz pancetu i hladnu pivu moje raspoloženje se popravlja i razmišljam kako nastavak puta nikako ne može biti gori jer ja ionako ne bih imala snage za proći to još jednom. Nakon što smo krenuli dalje (iako bih ja bila ostala još par sati), brzo shvatim u kakvoj zabludi sam bila kad ugledam put uz koji su se odlučili popeti. Nema šanse, pomislih, pa tu se ni koze ne mogu uzvratiti, ali nema mi druge. Krenem, stenjem, pušem, lovim se za svaki grm da održim ravnotežu jer imam osjećaj, ako se uspravim, samo ću se skotrljati natrag. Pri pogledu na vrh(za koji JA mislim da je cilj) leđi mi se krv u žilama.

Ne mogu ja to, nema šanse. Teškom mukom guram naprijed, ruksak me vuče natrag i mislim da uopće ne napredujem iako trošim maksimum snage za svaki korak. Ajde, možeš ti to, svaki korak je korak bliže cilju, hrabre me drugi, hrabrim samu sebe, ali uzalud- dođem do vrha, a iza njega još jedan vrh. Ajme! Ive mi uzima ruksak- za nijansu mi je lakše. Nekako se uspijem ohrabriti za dalje, a noge ionako više ne osjećam. Na žalost pokazala se istinitom izreka kako uvijek postoji gore jer kad smo došli do stijena koje je trebalo proći, stvarno sam mislila da sam gotova. Blijedo se sjećam tog prijelaza, samo se sjećam užasnog straha i suza u očima. No kako svemu dođe kraj, tako smo se i mi sretno dovukli do kombija(ipak je trajalo 3 sata kako su rekli po putu) i ne mogu opisati osjećaj kad sam ga ugledala. Spas! „Stado ovaca“ koje nas je uveseljavalo na putu natrag ne mogu opisati, to je trebalo doživjeti. Na kraju tog dana smogla sam snage za pogledati slike i kad sam vidjela poskoka, bila sam itekako zahvalna što za to nisam znala onda... No nakon svega i onako umorna zaključila sam kako jedva čekam oporavak mišića, a potom i novu avanturu.

Bribišnica – Avantura Bez Milosti

Joso Gracin

„Unatoč svemu što sam prošao, ne kajem se zbog nevolja koje sam si priskrbio – jer upravo su me one dovele kamo sam želio stići. Sve što sad imam je ovaj mač, i dajem ga svakome tko želi slijediti put svog hodočašća. Ostaje mi znamenje i ožiljci iz bitaka – kao svjedočanstvo onog što sam proživio, i nagradu za ono što sam osvojio.“

John Bunyan

Kanjon nas guta jednog po jednog. Stojim do pojasa u zapjenjenoj bujici i posljednjim atomima snage jednom rukom pridržavam veliki žuti kanu, a drugom se grčevito držim za stablo izraslo na rubu vražjeg korita. Ne znam koliko još mogu izdržati. Ne uspijevam nikako iščupati konop koji se baš sada morao zaplesti za nešto u unutrašnjosti kanua. Kad bih ga uspio izvući i zavezati oko stabla spasio bih i sebe i brodić, ali to je neostvarivo. Prošli smo tri kilometra pakla niz divlje, nemilosrdne brzake skrivene u neopisivom gustišu i oštrom raslinju podmuklog kanjona Guduče i na kraju naletjeli na ovaj snažni slap. Ispred nas, stotinjak metara iznad

Plovidba u susret avanturi bez milost

Na početku puta

korita, uzdigao se novi vijadukt auto-ceste Dalmatine, cilj naše avanture. Gledam ga. Tako je blizu, a tako daleko. Zanimljivo je jer kad upadneš u ovakve nevolje, upitaš se tko ti je kriv? Da li ludost, neiskustvo, loša sreća ili jednostavno loš dan. Ništa od toga. Kriv ti je onaj poriv za izazovima, slobodom, željom da napraviš nešto što još nitko nije. To ne možeš objasniti nikome "normalnom". Dok je Miju divlja matica bacala niz slap, gore u visini ljudi su bezbrižno sjedili u svojim udobnim limuzinama i jurili u pravcu Splita i Zagreba ne znajući da se ispod njih odvija borba bez milosti, borba između "Mihovilaca" i podivljale bujice. Što je sa Stipanom i Matom? Ni traga od njih ni od njihovog narančastog gumenjaka. Voda će nas sve progutati. Ostao sam samo ja, ali više ne mogu izdržati. Skoro pet sati potpuno sam mokar. Rano je proljeće i voda je mrzla, ali ne osjećam hladnoću, već samo veliki umor, glad i bespomoćnost. Izgubili smo dosta opreme, čitav sam izudaran, izgripan od oš-

Drama u kanjonu Guduča

trog granja i potpuno iscrpljen. Na kraju snage bacam još jednom pogled u visinu prema vijaduktu. Vidim obrise prijatelja na kasnom popodnevnom suncu. Dečko, Bore, Živana, Ante i Stanko ne mogu mi pomoći. Ne čujem ništa osim divlje rike što je stvara bujica udarajući u sure stijene. Kanu je još u mojim rukama. U njemu su ostali moj crveni ruksak i Mijin vodonepropusni sanduk. Pjena i snažni valovi sve žešće pune pramac vodenom masom i brodić dobiva težinu koju više ne mogu zadržavati. Čitav sam u beskrajnom prasku milijarde vodenih kapi. Žile i mišići mi popuštaju. Uz očajničke pokušaje spašavanja ipak se predajem, puštam brodić i odlazim s njim. Nestajem u pjeni. Mogao sam se zadržati, spasiti, ali, pustio sam ruke i krenuo u susret vodenoj propasti, ni sam ne znam zašto. Snažna bujica u trenu me odnosi kroz stjenovit prolaz, baca preko ruba slapa, zaranja u dubinu, vrti i okreće. Pomislih: „Da li je ovo kraj?“, ali onda prepoznah stari osjećaj. Poznati zagrljaj vode kao nekada davno u bisernoj bjelini slapova Krke. Izronih nakon čitave vječnosti i ugledah Miju iza stijene, živog i čitavog. Ipak nas kanjon nije sve progutao. Da li su se Stipan i Mate

izvukli? Što je s njima? Potpuno smo ljudi. Ovo nitko nikada nije napravio. Nitko se nikada prije nije spustio niz ovu pomahnitalu bujicu, niti će itko ikada više, sada znam i zašto. Nakon višegodišnjeg iskustva na slapovima i brzacima naših kraških rijeka mislio sam da znamo sve o brzim vodenim tokovima i da nas teško nešto može iznenaditi, a upali smo u zamku samo dvadesetak kilometara daleko od kuće. Nije prvi put da u borbi s prirodom spašavamo gole živote. Sjetio sam se scene pri savladavanju devijatora na vrhu 200-metarske vertikale u jami Munižabi, noćnog skijanja niz šumu sjevernog Velebita, "osvajanja" Vlaškog grada pri udarima bure od 200 km/h, na temperaturi od -25 stupnjeva i još mnogih scena od kojih bi se svakom normalnom čovjeku digla kosa na glavi. Sve te opasnosti bile su pune adrenalina, ali ovdje u kanjonu Guduče prvi put sam osjetio da smo prešli onu nevidljivu granicu između života i smrti, no sam Bog nas je spasio. Ostaci antičke Varvarie na brdu prapovijesti. Najljepši zalasci sunca na brdu bronce i željeza, brdu Ilira, Rimljana i hrvatskih knezova Šubića. Nisu slučajno svi došli na tu glavicu što se uzdigla nad plodnim poljima i koja vidljiva iz daljine dominira cijelom okolicom. Druga polovica XIII. i početak XIV. stoljeća. Tu je Pavao Šubić Bribirski, ban Hrvatske i gospodar Bosne. Bribir je središte srednjovjekovne hrvatske države, Bribirska glavica kolijevka hrvatske državnosti. Dolazi novo doba, arheološka istraživanja, Fra Lujo Marun i mnogi poslije njega. Bribirska glavica je kulturno-povijesni spomenik najviše kategorije i najpoznatiji arheološki lokalitet u Hrvatskoj. U podnožju tog nevelikog brijega, među nevidljivim ostacima neolitičkih zemunica izvire i vijuga čista i hladna Bribišnica. Da nema nje, ni svega ovog na brijegu ni oko nje ne bi bilo. Bribišnica je značila život mnogim kulturama, mnogima koji su došli, ostavili svoj trag i nestali. Odakle stiže Bribišnica? Odakle stiže ta nepresušna voda podno nevelikog brijega, a okolo ravnica? Odakle rakovi na izvoru? Desetak kilometara na istoku u kanjonu rijeke Krke postoji jedan otvor u razini vodenog toka. Mještani Laškovice, sela iznad Roškog slapa, tu rupu nazivaju Punare. Vode rijeke Krke nestaju u tom otvoru u zidu kanjona i poniru u ta-

Izvlačenje iz kanjona

janstvene prostore kraškog podzemlja. Možda su to vode što se desetak kilometara dalje na zapadu rađaju kao rječica Bribišnica. Bili smo na izvoru. Miris vlage, proljeća, šum vode u dubini, okus života. Slap i nepresušno točilo, brzi potok među jablanima, beskrajne livade, kamen na vrhu brda u daljini, impresija pejzaža i stara gostionica u Bribirskim Mostinama. Kažu da se u njoj jede najjeftinija janjetina u cijeloj okolini Šibenika. Pokraj mosta što povezuje Žažvić i Međare napuhavamo gumenjak, bacamo ga i krećemo, lagani kao i to nedjeljno jutro. Brza matica nas uz miris vodene metvice veselo nosi kroz granje grmolikih vrba i ševara. Stipe i Mate u narančastom gumenjaku brzo nestaju u gustišu. U žutom kanuu nas troje: Mijo, Dečko i ja. Dečko sjedi u sredini na vodonepropusnom sanduku i kamerom bilježi svaki trenutak, ali nakon samo dvadesetak metara plovidbe sva trojica se koprcamo u brznoj i hladnoj Bribišnici. Prevrnuti kanu i ruka što drži kameru visoko nad vodom. S platnenim šeširom na glavi Dečko izranja iz mrzle vode i nastavlja snimati. Nikad do sad nije nam se dogodila ovako glupa nezgoda na samom startu. U trenu smo pokupili plutajuću opremu koju je hladna matica počela brzo nositi kroz vodeno šipražje, izbacili vodu iz kanua, pa mokri i dobro rashlađeni ponovo "zaorali veslima" modro-zelenom površinom Bribišnice. Duga je 19 km. Ta mala rječica koja izvire podno čuvene Bribirske glavice do Bribirskih mostina udaljenih dva kilometra i još jedan kilometar niže, do mostića što spaja Međare i Žažvić teče kao malo jači potok. U tom prvom

dijelu svoga toka Bribišnica je nepresušna i zimi i ljeti. Dalje nastavlja protjecati lagana, mirna i široka kao neka ravničarska rijeka, sve do sedam kilometara udaljenog mosta u Lađevcima. Ljeti se taj dio toka pretvora u suhu jarugu. Poslije mosta, nakon par stotina metara, rječica ulazi u duboki i opasni kanjon zvan Guduča. Kanjon Guduča je za mnoge nepoznanica. Mnogi misle da se rječica zove Guduča, ne znajući da je sve to Bribišnica. Kanjon se u početku proteže i vijuga u pravcu jugoistoka, a zatim nakon 3 km skoro pod pravim kutom naglo savija prema jugozapadu. U tom središnjem dijelu kanjon je najdublji i najljepši, a voda stvara divlje i opasne brzake, da bi se zatim sunovratila niz nekoliko visokih kaskada. Nakon dva kilometra kanjon se ponovo vraća svom starom smjeru i vode Bribišnice teku još 4 km prema Garinom kuku i Prukljanskom jezeru, u susret moru, jedrima i prukljanskim ribarima. Kanjon je za vrijeme domovinskog rata jedno vrijeme služio kao linija razdvajanja pa je cijelom svojom dužinom "načičkan" raznim vrstama mina koje predstavljaju stalnu opasnost. Postavljao ih je svatko bez reda i plana. Znali smo za mine, ali ne tolike, znali smo za brzake, ali ne takve, za gusto zaraslu prašumu i slapove nismo znali. Guduča je bujičnjak, a zna se što to znači. Niz bujičnjak se ne spušta ni u pravom raftu, a mi krenuli u kajaku i kanuu. Prolazimo mostove, jedan, drugi, treći, u širokom luku zaobilazimo Cicvare, Međare, desno od nas Morpolaća, crkva svetog Petra kao katedrala u savani. Stipe i Mate nas čekaju, veslamo zajedno prema Lađevcima. Voda se otvara kao ravna Slavonija. Prirodna brana načinjena od mrtvog ševara ispriječila nam se na putu. Skaćemo na nju, gaziemo je, kidamo, udaramo i propadamo kroz suhu trsku. Odjednom sve se pokreće. Dva brodića zarobljena suhim ševarom, mirnoćom lažnog spokoja lagano klize u susret avanturi bez milosti. Lađevci. Na mostu doček, naši prijatelji iz kluba i Stanko. Stipi i Mati se probuši gumenjak. Izlazimo vani. Imam pribor za "krpanje" rupa. Slučajno sam ga primijetio u kutu kad sam izlazio iz kuće i ubacio ga u ruksak, "nek se nađe". Da ga barem nisam ugledao! Poštedio bi nas daljnijeg puta i patnje. Cestom je naišao moj poznanik iz tog kraja. Upitah ga možemo li s ovim

brodićima još koji kilometar niže. „Slobodno se možete spustiti još neka četiri kilometra do ispod vijadukta i tu se izvucite iz kanjona. Gori se može doći autom iz pravca Čiste Male, tu vam je najsigurnije za izaći, samo pazite, ima u kanjonu jakih brzaka, sad je velika voda, palo je kiše pa je sve nabujalo.“, odgovori mi. „Navikli smo mi na brzake, baš lipo, malo ćemo guštati.“, uzvratih mu. Dečko je zbog kamere odustao od daljnjeg puta. Bila mu je to jedna od najboljih odluka u životu. Prvih par stotina metara brza matica nas je ponijela kroz čisto korito, a onda su započeli brzaci kroz gusto raslinje. Neprimjetno su nas uvlačili sve dublje u kanjon i prašumu. Postajalo je sve gore. Gustiš je postao skoro neprolazan, a voda je divljala sve jače. Kada smo shvatili u što smo upali bilo je kasno. Od siline vode više se nismo mogli fizički vratiti nazad, a sa strana neprohodna džungla i mine. Jedini izlaz bio je spustiti se niz tu podivljalu bujicu, pravo u nepoznato, pa što bude. Sljedeća tri kilometra Mijo i ja prošli smo jureći niz neopisiv lom brzica bez milosti, držeći se samo za rub kanua. Mate i Stipan bili su negdje ispred nas sunovraćajući se ludom brzinom kroz pakleno raslinje. Na trenutke bi kroz vodenu huku začuli samo njihove jauke, ali više ih nismo uspijevali ni sustići, ni ugledati. Izgledalo je kao da su zauvijek nestali u vražjem koritu. Voda mi je skinuvši cipele s nogu pokušavala oguliti i neoprenske hlače. Ostao sam i bez dobrog vojničkog noža, ali nije bilo vremena za žaljenje. Od tisuća oštrih grana i bodlji spašavali su nas samo prsluci, kacige i naočale. Bila je to borba za goli život. Adrenalin se u nama toliko podigao da više nismo osjećali ni hladnoću vode, ni udare opasnih grana, ni oštre bodlje kupina i trnja. Ovo je priča koja se ne može ispričati, već samo doživjeti i to samo jednom u životu. Ni sami ne znamo kako smo sve to preživjeli i kako smo se spasili. Bilo je za ne povjerovati da smo se sva četvorica živa i čitava izvukla iz tog vodenog pakla. Nismo se čak ni prehladili. Mate i Stipe uspjeli su se izvući iz vode pred sam slap. S teškim kanuom nas dvojica to nismo mogli izvesti. Odletjeli smo pravo u propast i samo ludom srećom ostali živi. Kanu se raspuknuo, a vodonepropusni sanduk se ostao vrtjeti u roli ispod slapa. Bitka je doš-

la svome kraju. Kao iznemogli ratnici izvukli smo se iz podmuklog kanjona Guduče na veliki betonski vijadukt obasjan proljetnim suncem i zrak prošaran zvucima brzih automobila. U zelenoj brazdi, duboko ispod nas ostao je kraj jedne lude avanture, razbacani ostaci polomljenog žutog kanua i divlji huk čudnovate Bribišnice.

“ Nisi nikada u potpunosti živio ukoliko nisi došao do trenutka u kojem si umalo poginuo. ”
“ Anđeo smrti ” - John Blehm

Zanimljivo je da smo ovu vodenu avanturu već pred polazak nazvali, kao da smo znali, "Bribišnica- avantura bez milosti". Nakon mjesec i pol dana od avanture spustio sam se pred vijadukta ponovo u kanjon Guduče. Rijeka je presušila, ostala su samo jezercica bistre vode, dijelovi Mijinog žutog kanua i neki nestvarni mir. Da nas je bujica odnijela još samo stotinjak metara naprijed, niz dio s visokim kaskadama i velikim "glondama", ne bi se uspjeli spasiti. Zauvijek bi nestali u divljoj pjeni Bribišnice.

Povratak umornog ratnika

Mala Kronologija Našeg Raftinga

(2001. – 2007.god.)

Joso Gracin

1. Rijeka: KRKA

naziv ture: " Lagano niz rijeku "

vrijeme ture: (22.- 24. srpnja 2001. god.)

trajanje ture: 3 dana

ruta: (manastir Krka (Arandelovac) - Martinska)

dužina pređenog puta: 43 km

broj brodića: 2

*članova:*3 (Siniša Jelovčić-Krste, Anđela Gracin, Joso Gracin)

logistička pomoć i potpora: (Miro Marčić)

2. Rijeka: KRKA

naziv ture: " U potrazi za Nečvenskim bukom "

vrijeme ture: (25. kolovoza 2001. god.)

trajanje ture: 1 dan

ruta: (manastir Krka-Nečvenski buk-hidroelektrana Miljacka-manastir Krka)

dužina pređenog puta: 14 km

broj brodića: 3

članova: 6

(Siniša Jelovčić-Krste, Dalibor Reškov-Dale, Filip Reškov, Tomislav Mikšić,

Anđela Gracin, Joso Gracin)

3. Rijeka: KRKA

naziv ture: " U susret Gospi Visovačkoj "

vrijeme ture: (28. srpnja - 02. kolovoza 2002. god.)

trajanje ture: 6 dana

ruta: (Knin (utok Butišnice u Krku) - Visovačko jezero)

dužina pređenog puta: 36 km

broj brodića: 2

članova: 4 (Neno Bilušić-Dečko, Jere Bilušić, Anđela Gracin, Joso Gracin)

Na brzacima

4. Rijeka: KRUPA-ZRMANJA

naziv ture: " Dobro jutro orle, bog jastrebe "

vrijeme ture: (29. srpnja - 01. kolovoza 2003. god.)

trajanje ture: 4 dana

ruta: (Manastir Krupa- Visoki buk- Ogari- Visoki buk- Žegar)

dužina pređenog puta: 15 km

broj brodića: 3

članova: 6 (Neno Bilušić-Dečko, Jere Bilušić, Stipe Škrilin-Dok, Jurica Škrilin, Anđela Gracin, Joso Gracin)

5. Rijeka: ZRMANJA

naziv ture: " Dotaknuti kamen samac "

vrijeme ture: (28. srpnja- 31. srpnja 2004. god.)

trajanje ture: 4 dana

ruta: (Žegar- Visoki buk- Muškovci- Jankovića buk-Obrovac-Novigradsko more- Obrovac)

dužina pređenog puta: 40 km

broj brodića: 3

članova: 6 (Neno Bilušić-Dečko, Jere Bilušić, Stipe Škrilin-Dok, Stijepan Škrilin, Adrijan Gracin, Joso Gracin)

6. Rijeka: KRUPA-KRNJEZA-ZRMANJA

naziv ture: " Vruće- hladno- vruće "

vrijeme ture: (28.- 30. srpnja 2005. god.)

trajanje ture: 3 dana

ruta: (Manastir Krupa- izvor Krnjeze- Visoki buk- Žegar)

dužina pređenog puta: 13 km

broj brodića: 2

članova: 5 (Neno Bilušić-Dečko, Mare Bilušić, Mladen Vranjić-Peggi, Adrijan Gracin, Joso Gracin)

Na Zrmanji

Pred polazak

7. Rijeka: ZRMANJA

vrijeme ture: (27. srpnja 2006. god.)

trajanje ture: 1 dan

ruta: (Obrovac- Jankovića buk- Hidroelektrana- Obrovac)

dužina pređenog puta: 14 km

broj brodića: 1

članova: 2 (Mijo Kožić, Tiho Krstić-Krle)

8. Rijeka: KRUPA- KRNJEZA- ZRMANJA

naziv ture: " Tri vodene tajne u impresiji krša "

vrijeme ture: (06.- 08. kolovoza 2006. god.)

trajanje ture: 3 dana

ruta: (Manastir Krupa- izvor Krnjeze- Visoki buk- Žegar)

dužina pređenog puta: 13 km

broj brodića: 5

članova: 11 (Neno Bilušić-Dok, Stipe Škrlin-Dok, Stijepan Škrlin, Drago Škrlin-Dragec, David Škrlin, Mijo Kožić, Tiho Krstić-Krle, Mladen Vranjić-Peggi, Meri Opačić, Adrijan Gracin, Joso Gracin)

9. Rijeka: BRIBIŠNICA

naziv ture: " Bribišnica - avantura bez milosti "

vrijeme ture: (01. travnja 2007. god.)

trajanje ture: 1 dan

Snažnim zaveslajima

ruta: (most (Medare- Žažvić)- Lađevci- kanjon Guduča - vijadukt Guduča)

dužina pređenog puta: 11 km

broj brodića: 2

članova: 5 (Stipe Škrlin-Dok, Mate Protega, Mijo Kožić, Neno Bilušić-Dečko, Joso Gracin)

logistička pomoć i potpora: (Ante Ercegović, Bore Kronja, Živana Kronja, Stanko Ferić)

10. Rijeka: ZRMANJAKRUPA

vrijeme ture: (22. lipnja 2007. god.)

trajanje ture: 1 dan

ruta:(Žegar- Krupa (Dragičevića buk)- Visoki buk- Žegar)

dužina pređenog puta: 11 km

broj brodića: 2

članova: 4 (Mijo Kožić, Tiho Krstić-Krle, Ivan Mijat, Joso Gracin)

Ručak na ušću Krnjeze u Krupu

11. Rijeka: ZRMANJA

naziv ture: "Tropski ugodaj u skrivenoj ljepoti Zrmanje "

vrijeme ture: (10.-11. kolovoza 2007. god.)

trajanje ture: 2 dana

ruta: (Žegar- Visoki buk- Muškovci)

dužina pređenog puta: 12 km

broj brodića: 4 + 1

članova: 10 (Mate Protega, Neno Bilušić-Dečko, Mare Bilušić, Mijo Kožić, Tiho Krstić-Krle, Mladen Vranjić-Peggi, Sanda Paić, Antonija Mihaljević, Adrijan Gracin, Joso Gracin)

12. Rijeka: ZRMANJA - KRUPA

vrijeme ture: (26. kolovoza 2007. god.)

trajanje ture: 1 dan

ruta: (Žegar- Krupa (Dragičevića buk)- Visoki buk- Žegar)

dužina pređenog puta: 11 km

broj brodića: 1

članova: 2 (Mijo Kožić i Josip Kamerer, ex yu-reprezentativac u kajaku- Slavonski Brod)

„Pršić“ Na Dinari

Živana Kronja

Osvanulo je burnje, jesenje jutro. Subota je. Zima je već pokucala na vrata. Još ni listopad nije gotov, a prvi snijeg već je zabijelio planinske vrhove Lijepe naše. „Vesela družina“, spremna za nove pohode, kreće na susret planinara županije, ali i u još jedan posjet divnoj nam Dinari, u planinarski dom Brezovac. Ante i Zeleni Kangu kupi Boru i mene, a kombi „Rz-brzotrž“ i Mate za kormilom kupi ostalu ekipu po gradu. Tako su se u kombiju našli, naravno Mate - iliti Broj 1, Antonija - Antulica, Sanda, Helena i Ivan Mijat, Neno Bilušić - Dečko i dvojica naših novih članova Jozo Furundžija i Tome Kokić, kojima je ovo prva tura sa nama. Partimo tako do Knina i nalazimo se na „starom mjestu“ na kavici. Svi smo veseli, nasmijani, a u zraku se osjeća onaj zdravi, pozitivni naboj koji nas brzo tjera dalje. Vožnju nastavljamo do Markova groba. Tu u malom šumarku sa strane Ante ostavlja Kangua, jer bura puše strahovitom brzinom. Uskaćemo u „Rz-brzotrž“, pa svi zajedno nastavljamo prema Brezovcu cestom koja je gotovo neprohodna, osim za stare, neuništive borce poput nas i našeg kombija.

Na Brezovac smo stigli oko 12,00 sati, te, ne gubeći vrijeme, krenuli na vrh i to Ivan Mijat – na čelu, Jozo, Tome, Antonija, San-

da i ja. Dan je prekrasan i svi smo se složili da je vrijeme kao izmišljeno, prava zimska idila. Prvi „pršić“ zabijelio je prirodu. Temperatura je oko nule, bura puše ali nije hladno, već upravo onako kako treba. Sigurnim i žustrim koracima grabimo naprijed, malo smo skrenuli sa staze, jer se marka skrila pod snijegom. Ništa ozbiljno, brzo smo se vratili na rutu i skoro za tren, kao ptičice, već smo se našli podno vrha, Dinara, Sinjal - 1831. Na putu prema gore nekima od nas malo bi pobiglo tlo pod nogama, pa bi poljubili zemlju po kojoj hodamo, ali sve se to zbraja u ono „ljubav prema domovini“☺. Zbog jake bure malo smo se razdvojili, pa su do križa produ-

žili Mijat, Antonija i Tome, a Sanda, Jozo i ja smo 30-tak metara prije započeli sa silaskom. Malo niže, zastali smo, objedovali i natapali dušu ljepotom prirode i svjetlucavim, bijelim snijegom oko nas. Povratak je bio još življi i veseliji. Bilo je opet malo padanja, ali i dizanja. Korak po korak i eto nas natrag u planinarskom domu i to sve za 5 sati, što je kažu prolazno vrijeme onih sa dobrom kondicijom. Zadowoljni smo sa sobom, ali i s onim čime nas je dočekala naša ekipa koja je ostala u domu.

Naime, našem predsjedniku Mati Protegi je roooodendan! E pa, dragi naš Mate sreeetan ti rođendan! I ovaj članak neka ti bude rođendanski poklon od moje malenkosti (jer ti znaš koliko sam se trudila da ga skucam).

Osim Mate, slavili su novi planinarski vodiči društvenih izleta, pa se zbog toga jedna mala guda okrenula na ražnju i bila je tako ukusna i sočna, mmmmm „u krv se sliva-

la“. U međuvremenu, dok smo bili na vrhu, u domu su nam se pridružili Stipe Škrilin - Doc i Joso Gracin - Joka. Noć se već polako počela spuštati, a mi smo uskočili u blagovaonicu doma. I zabava je počela ili bolje rečeno nastavila se. Svi smo bili nekako „puknuti“. Za početak dobro smo se napapali, prste polizali, pijuckali, a onda zapivali. Pridružili su nam se i ostali posjetitelji doma i veselje je raslo i raslo.

Relativno rano, već oko 21,30 sati, počeli smo odlaziti na počinak. Veselje se nastavilo još i u spavaonici, ali ipak oko 23,00 sata gotovo svi smo bili u slatkim snovima. Tako to bijaše u subotu, dan prvi.

Nedjela, dan drugi. Ustajanje (od 6,00 do 9,30), kavica, doručak, malo skitanja oko doma i doček ostalih planinara iz županije koji stižu na susret. Također je bila planirana i održana Osnivačka skupština stanice planinarskih vodiča Šibenik, na kojoj su imenovani pročelnik, tajnica, Izvršni i Nadzorni odbor te Sud časti. Nakon skupštine, skitalo se i šetalo do ručka za koji su članovi planinarskog društva Kijevo pripremili, a što drugo negoli „fažol“. Vrijeme je bilo puno hladnije nego dan ranije. Bura je puhala silovito, a to smo najbolje osjetili Ante, Bore, Tetlo i ja dok smo pješčili od doma do Markova groba to jest do auta. Na trenutke bura mi je odizala, ne baš lagani ruksak s leđa. Tako smo polako stigli na kraj još jednog predivnog izleta i druženja s ljudima i prirodom. Ekipa iz kombija bila je ispred nas za oko jedan sat i trideset minuta. Razlika je nastala zbog naše želje da pješčimo do auta. Zbog toga nismo popili zajedno uobičajenu nam kavicu na Brnjici. Popili su je dakle, prvo oni, a mi tek nakon njih. No, to ipak nije umanjilo zadovoljstvo koje nam ta kavica predstavlja.

Dinara, Knin, Drniš... sve nam je polako ostalo iza leđa, ali samo do sljedeće prilike. Srca punog radosti vraćamo se našim kućama i već željno iščekujemo ponovni povratak prirodi i dragim ljudima. Srdačan pozdrav do idućeg susreta!

Tropski Ugođaj U Skrivenoj Ljepoti Zrmanje

Joso Gracin

Kažu da čovjek nikad ne plovi istom rijekom. Koliko god puta mislio da se spušta niz isti tok te da gazi istu vodu, uvijek je to neka druga voda. Rijeka koja vječno protječe, uvijek nova, drukčija, rijeka koja sve mijenja. Svako ljeto zovne nas duh rijeke i mi ponovno ubacimo brodiće u vodu pa krenemo niz matice, brzice i slapove, kroz sunce, vjetar, bonacu il' kišu i svako vrijeme dobro je za nas. Uvijek je sve drukčije i novo, sve osim prijatelja koji zajedno plove niz rijeku i dijele najbolje što imaju, trenutke radosti i ljepote kojih je sve manje u svijetu u kojem živimo. I ovo ljeto smo bili na svom tradicionalnom raftingu. Uživali smo dva dana u skrivenoj ljepoti Zrmanje spustivši se niz predivni kanjonski dio ove sjeverno-dalmatinske ljeptice. Desetak kilometara duga rafting i kajak-kanu staza vodila nas je od Žegara do Muškovaca preko niza slapića, brzica i jednog od najslikovitijih slapova Hrvatske, dva-

Savladavanje slapa Šina

naest-metarskog Visokog buka. Deset ljudi u četiri raznolika brodića. Mijo i Krle u kanuu, Peggy u kajaku gumenjaku, Adrijan i ja u starom Amazonasu, a s Dečkom u njegovom ovalnom brodiću Mate, Sanda, Antonija i Mare. Nevjerojatno je da su se svih petero uspjeli ukrcati u jedan brodić i da plove. Na trenutke su u narančastim prslucima i plavim kacigama izgledali kao oni pravi agencijski rafteri. Kanjon je odzvanjao od njihovih veselih poklića. Sedma godina raftinga je za nama. Ovo je bila naša jubilarna deseta vodena tura. Prošli smo pet rijeka i 28 dana veslanja na njima. U sedam godina 22 ljudi iz Šibenika plovilo je skrivenom ljepotom dalmatinskih rijeka. Neopisivi doživljaji, druženja, istinska radost, dani koji se ne zaboravljaju. Sedmero djece sa svojim roditeljima doživjelo je čari putovanja niz rijeku, doživjelo je nešto što se ne može doživjeti ni gledajući najno-

Podno Visokog buka

Ekipa raftinga Zrmanja 2007

vije filmove, ni igrajući najuzbudljivije kompjuterske igrice. Logorovanja u netaknutoj prirodi, doručak uz šum rijeke, smiraj noći na pokošenim livadama, odlazak na počinak uz huk slapova, buđenja s prvim zrakama zlatnoga jutra, iskonski zvukovi u prostranstvu božjeg mira i ljepote. Žao nam je što mnogi to nikada neće moći ni čuti, ni vidjeti, ni doživjeti. Nakon beskrajnih suša i ubitačnih vrućina ove godine na rafting smo krenuli s prvim ljetnim kišama. S prijevoja u Medviđi bilo je kao da se spuštamo u večernji suton, a bio je dan. Tmurni, kišni oblaci prekrili su sjeveroistočni Velebit i cijelo nebo sjeverne Dalmacije, ali ne i radost u našim srcima. U zaseoku Nadvodi, svratili smo kod našeg prijatelja Marka i popili kao i uvijek bićerindva rakije, čak i oni koji je ne piju, a poslije smo u napuštenoj kući iznad rijeke "lešavali" Markovog jarića i promatrali kišno nebo nad pitomim poljem žegarskim. Drugi dan kiša ne pada, ali tamni oblaci i dalje prijete. Ipak krećemo, i to s našeg starog polazišta. Žalo se naziva Krivac. Plovimo uz Čosinovca, pravo mjesto za logorovanje i odmor od ljetne žege. Lagani brzaci sve više nas uveseljavaju. Mijo je rekao: „Zamislite da cilo vrime svuda oko lo pada kiša, a točno iznad nas rupa modrog neba putuje s nama niz rijeku.“ Tako je i bilo, svuda okolo tamni oblaci, a iznad nas krug nebeskog plavetnila. Na Visokom buku sun-

ce je zasjalo punim sjajem. Ručak u predivnoj prirodi na suhoj, sedrenoj polici nasuprot snažnom vodopadu. Tropski ugođaj u skrivenoj ljepoti rijeke. Divlja priroda je najljepša. Bijeli slapovi u zelenom raju, a iznad naš sivi dalmatinski krš. Ispod slapa stoje veliki sedreni blokovi koji se pri većem vodostaju lome s visoke kaskade. Do ovog mjesta može se doći samo na dva načina, veslajući kajacom niz rijeku ili spustivši se kozjim stazama niz opasne stijene i kamene sipare. Jednog dana netko će se sjetiti i odlučiti da se do Visokog buka probiju i uredite staze i čarolije će nestati. Grupe posjetioca stizat će u velikom broju, a mi ćemo kao i Indijanci otići u potragu za nekim drugim, možda posljednjim skrivenim dijelovima netaknute prirode. Stižu raznobojni kajakaši. Ne zavidimo im, moraju strogo slušati skipere i skupo platiti svoju turu. Nemaju slobodu kao mi. Peggy je daleko, s druge strane kanjona hoda po opasnom siparu i nosi žuti gumenjak na ramenu. U našoj grupi kao da vlada nešto između demokracije i kajakaške anarhije. Morat ćemo donijeti neka pravila kojih će se ubuduće svi u grupi morati pridržavati. Rijeka je uvijek opasna. Ona je kao i žena, što je ljepša, opasnija je. Zavede te svojom ljepotom, pa zaboraviš na oprez i opasnosti. Nakon Visokog buka ulijećemo u sve življe brzice kojima kao da nema kraja. Rafting postaje sve zabavniji. Kratki odmor na finom pješčanom sprudu.

Ručak u netaknutoj prirodi

Baške Oštarije

Ivan Mijat

Došao sam u četvrtak u klub da uzmem opremu i odem za vikend u Kitu. Dio ekipe predvođen Matom spremao se taj isti vikend provesti na Baškim oštarijama. Dok smo Blanka i ja čekali Tea da dođe s konačnim planom za Kitu, sve više me privlačila ideja da ipak odem na Velebit, a još kad je došao Tome uvjeren da ima snijega, odluka je pala. Ma bit će još dosta Kita kroz proljeće, a ovo je vjerojatno zadnji (i za mene jedini) snijeg ove godine. Krećemo u subotu ujutro: Mate, Sanda, Bore, Živana, Tome, Peggy, Zora, Ante, Dečko i ja. Penjemo se autoputom prema Velebitu, planina se prostire pred nama, ali od sniga ni S. Onda Mate kaže da se jučer čuja s Prpom i da je zna da nema sniga pa nije ni ponija skije iz kluba. Dobro, već mi je toliko drago što sam tu pa mi je i svejedno kakvo je vrime. Samo mi je žao Tome kojemu je ovo bila zadnja šansa da usavrši skijanje prije polaganja zimskog tečaja. U 9.30 smo u Gospiću na marendi i kavi kad nas nekoliko skuži da smo zaboravili tikice. Tada usred Like u Singapore shop-

u otkrivamo tehnologiju 21. stoljeća, svjetiljke bez baterija koje treba samo dobro protresti, cijena 12 kn. Oko 10 krećemo prema Baškim oštarijama, putem planiramo na koje ćemo vrhove otići danas i sutra. Stižemo u dom kod Prpe, ostavljamo stvari u bungalovu i vadimo spizu. Atmosfera je vesela i topla, no ipak nas više vuku sivi kukovi šibani burom i oblacima. Oko podne krećemo, koji kilometar svi skupa, a onda se razdvajamo. Bore, Ante i Dečko kreću putem do Sv. Josipa, a mi ostali s Matom na čelu prema Kizi, visokoj stijeni što strši nad

dolinom. Putem odlučimo krenuti najprije na Žuti kuk, gdje nitko od prisutnih nije bio, pa onda ako ima staza prema Kizi, a ako ne, vratit ćemo se tu i krenuti poznatim putem. I tako malo-pomalo uz sve jaču buru i gušće oblake stižemo na Žuti kuk. Usput smo naletjeli na malo snijega pa je palo i glupiranje. Na uskom vrhu pogled nam je malo uskraćen zbog gustih oblaka, a i bura je jaka pa se ne zadržavamo dugo. Spuštamo se i ipak nalazimo stazu za Kizu. Piše teška staza, a to baš i tražimo. Napredujemo po stijenama i šumarcima. Oblaci lete kroz usjeke, proleti i po koja pahuljica. Staza i nije baš teška, možda ne bismo mogli gurati karijolu, ali za nas je ovo mačji kašalj. Tako stižemo pod sam vrh Kize. Treba se još samo malo uzverati. Stijena je hladna i mokra, no uspijevamo. Pogled ludilo, sve okolo sivo i gusto kao neko ništavilo. Samo mi na stini ka na kraju svita. Baš to je ono što vrijedi, sva ta različita lica prirode, svako drukčije i svako predivno. Snijeg ipak nije nastavio padati. Nalazimo ostatak ekipe i vraćamo se u dom. Bore kuha paštu s tunjevinom, a Peggy,

Ante, Tome i ja krećemo na brdo iznad doma. Penjemo se kojih 15-20 minuta i stižemo na vrh obilježen križem. Iako je već dosta mračno, pogled prema moru i otocima je prekrasan, još jedno lijepo lice Velebita. Vraćamo se, večera je spremna, navalili ka' vukovi, kuvaru svaka čast. Poslije večere smijeh, zafrkancija. Pala je i pisma te sam se po 'ko zna koji put uvjerio kako Šibenčani pivaju zbilja k'o slavuji. Ujutro oko 8 krećemo put Ravnog

Dabra. Nakon 2.30 sata preko Crnog Dabra, najčešće kroz gustu šumu, stižemo do doma u Ravnom Dabru, no dom je zatvoren pa ručamo vani za stolom. Dobro najedeni natrag idemo stazom preko Dabarske kose i nakon još 2.30 sata lagane šetnje stižemo u naš dom, pomalo se spremamo, okrijepimo i oko 4 sata pravac Šibenik. Eto, pošao sam najviše radi snijega, a nakraju jedva da sam primijetio da ga nema. Usput sam doznao za još puno staza koje sam čvrsto odlučio prohodati i puno vrhova na koje se želim popeti. Samo ne znam gdje bih prije, a i Kita je tu. Zato to i zovu 'slatke brige'.

Ljetni Tečaj Hgss-a

Prvi Put Je Najteže

Antonija Mihaljević

Jutro je, 7 sati, na autobusnoj stanici čekam Matu pa krećemo prema Dinari koja je ujedno i moj prvi veliki uspon. S nama su i Sanda i Andrijan. Očekujući da će nam prva jutarnja kava kao i obično prijati, napravili smo prvo to, no duboko smo se razočarali. Nakon zadnjeg gutljaja krenuli smo prema Glavašima odakle smo počeli uspon. Planirali smo stići do 13h. Nakon nekog vremena počinjem osjećati umor i ubrzano kucanje srca. Mate i Andrijan su već prašili ispred nas, a Sanda se cijelim putem okretala, provjeravala idem li te me savjetovala kako uštedjeti energiju. Na pola puta sreli smo i Miju u povratku. Sunce je sijalo, no snijega je još bilo i to toliko da sam upadala do koljena. Razveselio me snijeg na ovako visokoj temperaturi, a posebno zato što ga ove godine gotovo nije ni bilo. Pitala sam Matu koliko još ima do vrha, a on na to: "Još samo jedan sat". Isti odgovor dobila sam još tri puta, ni manje ni više. U 13:30 bili smo na vrhu. SINJAL, HVALA BOGU! Dok su Sanda, Andrijan i Mate spremali marendu stala sam i okrenula se oko sebe. Neopisiv osjećaj! Sav na-

por i trenutke slabosti odmah sam zaboravila, ali zaboravila sam zapjevati i pjesmu "Vjetre s Dinare" koja bi svečano obilježila taj trenutak. Nakon malog odmora i fotografiranja krenuli smo nazad. Svratili smo još i do skloništa Martinova košara i napili se hladne bunarske vode. Kako je sunce bilo "jako" tako je i moja desna strana tijela dobila jako lijepu crvenu boju. A žuljeve na nogama neću ni spominjati jer naredna dva- tri dana nisam mogla normalno hodati. Kad smo se konačno spustili do skloništa sjeli smo ispod stabla i malo se odmorili. Mate je izvadio pola litre vode iz auta i s nama je skromno podijelio. Nije bilo bitno što je bila skoro kipuća, bilo je bitno da je voda. Svi smo bili zadovoljni i međusobno si čestitali. Bila sam sretna i zahvalna ekipi što mi je svojim savjetima olakšala uspon. Također smo napravili mali izlet do izvora Krčić pa sve nizvodno. Na kraju napornog dana rekla sam si da ovo neću uskoro ponoviti, ali već sutradan sam razmišljala kako i kad ću se vratiti toj neopisivoj ljepoti veličanstvene Dinare

Veselje na brzacima

Veslamo dalje, ali lagano nas prestižu tamni oblaci. Prve kapi kiše. Na izlasku iz kanjona dočekuje nas snažni, opasni brzac smješten između dviju stijena. Nazivaju ga Šina. Niz njega se spuštaju samo raftovi, a kajakaši ga zaobilaze. Na rubu Šine lomi mi se veslo, prvi put u sedam godina i to baš na takvom mjestu. Adrijan mi u istom trenutku preko glave baca svoje, pa snažnim i brzim zaveslajima izvlačim brodić iz opasne zone. Ostali su se prebacivali desnom obalom. Mate je dva brodića niz brzac spuštao na konopu. U jednom trenutku snažna matica ga je povukla i bacila niz slap. Kaciga i prsluk su spas za kajakaša kad upadne u divlju rijeku. Kaciga mu čuva glavu, a prsluk ga izbaci na površinu. Za malo je snaga vode povukla i Sandu. Oboje su na sreću prošli samo s manjim ogrebotinama. Mate je ostao bez ručnog sata kojem je bilo suđeno da već jednom nestane u tajanstvenoj dubini neke neiživljene rijeke. Nakon kratkog izviđanja i određivanja linije spuštanja, stavljam kacigu i prsluk, ulazim u brodić i krećem. Za tren sam u divljoj pjeni. Adrijan sa stijene digitalcem snima moj ludi spust niz Šinu, ali nakon uspješnog savladavanja slapa nespretno se prevrćem u relativno mirnom jezeru.

„S rijekom možete plesati, ali morate znati korake „

Jerome Truran (istraživač rijeke Amazone)

Muškovci. Ogarov slap. Kiša. Velike tople kapi natapaju i tijela i zemlju i rijeku. Opremu prenosimo, a brodiće bacamo niz slap. Veslamo snažno posljednja dva kilometra do našeg cilja, Berberovog slapa. Tok rijeke nizvodno od Ogarovog slapa prava je suprotnost prethodnom surovom kanjonskom dijelu. Ovdje su obale široke, obrasle bujnom vegetacijom.

Ševari, vrbe, johe i jablani. U tropskom ugođaju, u zagrljaju ljetne kiše, mokri od neba, rijeke i sparine prolazimo ispod željeznog mosta u Muškovcima i stižemo na Berberov slap. Sve je mokro, i mi, i nebo, i zemlja. Bio je to kraj našeg riječnog putovanja, ali ne i druženja. Iz opore i puste Bukovice krenuli smo put Promine. Planinarski dom na Promini. Spas od noći i kiše. Toplina vatre s kamina, miris pečenja iz kuhinje i okus crnog vina. Raj za mokre i promrzle raftere. Mate je ponovo imao predobru ideju. Duh rijeke nam se smilovao, a onima koji su se prvi put spustili niz kanjon rekao je: „Nije važno zašto ste na rijeku pošli, shvatili ste to čim ste na nju došli.“

Napokon na suhom

Kilimanjaro 2008

Nakon dugotrajnih priprema polako se približava 15.01.2008 god. kad će grupa planinara HPK „SV: MIHOVIL“ krenuti put Tanzanije.

Glavni cilj pohod je pokušaj uspona na Kilimanjarov najviši vrh „Uhuru Peak“ koji u prijevodu znači i vrh slobode. Visok je 5 895m i nalazi se na vulkanu Kibo. Uspon je tehnički dosta jednostavan, ali najveći problem je visinska bolest koja se može u velikom postotku izbjeći. I to na način da se vrijeme racionalno koristi.

Na pohod se spremaju Zorana Baranović, Joso Gracin, Sanda Paić, Nenad Bilušić, Ivan Mijat i Mate Protega .

U toku su fizičke pripreme dok su one teže, financijske, sa uspjehom obavljene te se i ovim putem zahvaljujemo našim sponzorima i donatorima;

NACIONALNI PARK „KRKA“

POŠTANSKA BANKA

JADRANSKA BANKA

VJETROELEKTRENE TRTAR-KRTOLIN

FRANK

DALEKOVOD,

AUTO KUĆA „ALEKSIĆ“

GRAD ŠIBENIK

ŽUPANIJA ŠIBENSKO-KNINSKA

OPĆINA UNEŠIĆ

TZ GRADA ŠIBENIKA

TZ ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

BOBEK

